

DRUŽINSKI TEDNIK

Leto X.

Ljubljana, 24. februarja 1938.

Štev. 8.

Danes:

Spolno življenje v zakonu

(Gl. str. 6)

Ulica, ki se imenuje Jutri, drži na trg Nikoli.

Španski pregovor

DRUŽINSKI TEDNIK izhaja vsak četrtek. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Gregorčičeva ul. 27/III. Telefon št. 33-32. Poštni predal št. 345. Račun Poštne hranilnice v Ljubljani št. 15.393. — NAROČNINA: za 1/2 leta 20 din, 1/2 leta 40 din, 1/1 leta 80 din. V Italiji na leto 40 lir, v Franciji 50 frankov, v Ameriki 2 1/2 dolarja, naročnino je treba plačati vnaprej. ROKOPISOV ne vračamo, nefrankiranih dopisov ne sprejemamo, za odgovore je priložiti za 3 dinarje znamk. — CENA OGLASOV: med besedilom stane vsaka enostopna petlinjska vrstica ali njen prostor (višina 3 milimetra in širina 55 milimetra) din 7.—. Med oglašitvene stane vsaka petlinjska vrstica din 4'50.—. — Notice: — vsaka beseda din 2'—.—. Mali oglasi: vsaka beseda din 0'50.—. Oglasi davek povsod so posebej. Pri večkratnem naročilu primeren popust.

PUSTNI * * PRIVIDI

So prividi, ki niso prividi, ampak prav otipljive stvari, in so spet stvari, ki niso stvari, temveč prividi.

Je stopil za kateder profesor-učjenjak z dolgo belo brado in razlagal svojim akademskim poslušalcem bistvo sveta:

»Gospoda! Ves svet, ki ga zaznavajo naši čuti, je samo plod naše brezmejne fantazije. V resnici je ali docela drugačen, kakor se nam zdi, ali ga pa sploh ni in nam naša fantazija čara le meglene privide. Z gotovostjo vem samo to, da jaz s e m, ker m i s l i m; vse drugo okrog mene je privid.«

Dostojanstveno je po tej velični razlagi odhajal čez vseučiliško dvorišče, pa se mu je na vso nesrečo vatac dan zakadil pod nogo divji vrtarjev pes in se prav otipljivo uveljavil na okrajih njegovih hlač. Tedaj je zapustila častitljivega belobrada vsa umetno zgrajena teorija o prividih; v strahu za svojo kožo jo je ucvrl na ulico, medtem ko so skodoželjni študenti vpili za njim: »Stojte, stojte, samo privid je, ki bežite pred njim!«

Bog ne daj, da bi vam napisala to zgodbo zato, da bi se norčevala iz učenega moža! Nasprotno, ugotavljam, da je njegova teorija samo po čudnem slučaju dobila privid nevernosti, kajti po vsestranskih razmotiranjih sem prišla do spoznanja, da so v resnici stvari, ki niso stvari, ampak se po čudežnih zakonih izmahlajo v privide, in so prividi, za katere bi prisegli, da so prav otipljiva materija. Prav zdaj v predpustnem času se zelo pogosto pojavljajo prividi.

Okrog petih jutraj jo maha, kaj maha, krili, jadra, se pozibava »fina« gospod proti domu. Megla je in prečudno so se izmahljevale ulice in se stisnile skupaj, tako ozke so v teh jutrajnjih prividih, da se revež zaveda zdaj ob levo, zdaj ob desno zidovje ulic. Sele po neštetihih vijugah in serpentinah pripradi do svoje hiše. Ključ? Aha! Mehanično sežejo njegove roke v žep, toda rekla bi, da prej vliovi ribič na širnem morju ribo kakor ta revež ključ iz ozkega žepa. Ključ je zdaj tu, a ključavnica? Tisti hip sta v roki dva ključa in pred njim pet, šest ključavnice. Čudežnih prividov ni konec. Ključavnice plešejo okrog njega bahljanski ples in se spreminjajo v smejoča se dekleta. Končno se pogrezne celo hiša pred njim. Padec, nekaj se zasveti in — v brezkotni ni se pogrezne vse! Stvar je postala privid!

Sploh pa Ljubljanci ljubijo megle in meglovitost sploh. Ne samo da se veselijo megle, ki jim jo je nalašč Bog dal zaradi prividov, ampak prenasajo megle celo v plesne dvorane, v kavarne, gostilne in nazadnje jim megla zleze še najbolj gotovo v glavo in se počuti pri tem vse blažene in srečne. Kajti kako bi se mogli z drugače zapreti v tesne prostore, se zavijati v oblake tobakovega dima, požirati prah s prašnih parketnih tla, sedeti ob mizah natlačeni kot sardelice v skatli, ali se pa na ozkem plesnem prostoru suvati s komolci in stopati drug drugemu na kurja očesa. Kurja očesa so sicer zelo kožna stvar za kohoči, da z njimi vidijo (tam jim rečejo oči), toda pri človeku so udarjena z večno kurjo slepoto in se zganajo šele takrat, kadar ti kdo nanje stopi. Pa takrat bolj zaležejo zaradi prividov vsega sončnega sistema — i no, zakaj ne, saj ljudje ljubijo privide.

Ali naj vam povem še o deklici Koprneli, ki je vse leto imela privid lepega viteza in si je od ust pritr-govala, da je mogla nabaviti svileno plesno obleko in da je njen privid te dni dosegel materializacijo ter je zares našla viteza? Za majhno razliko: ni bil namreč prav nič viteški. Pa saj to ne spada več k predpustu!

Ali pa zgodba o mladeniču Zmagoslavu Visokonosu, ki so mu v prividih prekrasne deklice padale v naročje in je bil na kraju deležen le prekrasnih košaric, ki so mu padale na nos? In ko je zaradi prevlekle meglovitosti prišel domov, je našel na mizi tole očetovo pismo:

»Ljubi sin! Lepo delaš, lepo in ko bi ti zdaj jaz pisal: 'Ti si osel', bi ti v tem razpoloženju gotovo čital: 'Ti si osel' in bi si mislil, da sem jaz osel! Tako ti pa pišem: 'Jaz sem

Ali se je Anglija odločila za pravo pot?

Odstop angleškega zunanjega ministra Anthonyja Edna. Torej je le Hoare imel prav!

V Ljubljani 23. febr.

Skoraj smo se prešibko izrazili pretekli teden, ko smo zapisali, da dogodki drug drugega prehitujejo. Ta teden je bil namreč njih tempo že tolikšen, da so drug drugega kar podlili.

Avstrija, prejšnji teden še glavna senzacija političnih strani svetovnih dnevnikov, je morala napraviti prostor drugim, še večjim senzacijam — to pot iz države, ki je je sicer sama konvencionalnost in hladna kupčijska zapetost in je skoraj že pozabila, kaj je politična senzacija. Celotolikanj reklamirani Hitlerjev triurni govor se je izgubil sprico sobotnih in nedeljskih dogodkov v angleški prestolnici.

Angleški zunanji minister sir Eden je odstopil.

Odstop zunanjega ministra velike države je zmerom pomemben dogodek; odstoj zunanjega ministra Velike Britanije je politična senzacija prvega reda; odstoj britanskega zunanjega ministra v okoliščinah, kakršne so se odigrale v soboto in nedeljo v Londonu, je pa dogodek, o katerem bi skoraj lahko zapisali, da je mejnik v zgodovini Velike Britanije.

Edna je strmoglavila Avstrijo in preko nje os Rim-Berlin.

Ze dolge mesece so v poučenih krogih šušljali, da se predsednik britanske vlade Neville Chamberlain in sir Anthony Eden ne razumeta posebno dobro in da ima Chamberlain drugačne misli o zunanji politiki kakor njegov zunanji minister. Ze večkrat so tudi govorili in pisali, da je Eden ponudil ostavko na svoje mesto. Kajti Chamberlain je za sporazum z evropskima diktaturama bolj ali manj po vsaki ceni, Eden pa ni bil pripravljen vse plačati, kar bi Mussolini in Hitler zahtevala. Chamberlain je za izolacijsko politiko Velike Britanije, Eden pa vidi rešitev svoje domovine v tesnejši naslonitvi na Evropo. Z drugimi besedami: Chamberlain je za podurjen zunanje-politični egoizem, Eden pa za altruistični egoizem v okrilju Zveze narodov.

Ni bila lahka stvar, dve takšni stališči tako daleč razriniti vsak-sebi, da je moral nastati med njima nepremostljiv prepad. V soboto popoldne, v nedeljo popoldne in zvečer so se vršila ministrska posvetovanja — nezasišana stvar za Angleže, ki že nekaj let ne pomnijo sobotnih in že nekaj desetletij ne nedeljskih vladnih sej — potem šele je stvar dozorela. Sporno jabolko so bili italijanski prostovoljci na Španskem; Eden je zahteval italijanski pristaneč na njih odpoklic, potem šele naj bi se začela pogajanja med Londonom in Rimom, Chamberlain se je bil pa pripravil tudi brez tega pristanka pogoditi z Italijo. Chamberlainova teza je bila: po krivdi naše politike sta Rim in Berlin žela uspehe za uspehi, toda konec Avstrije mora pomeniti tudi konec teh uspehov; zato se je treba z Italijo sporazumeti, da jo po možnosti odtrgamo od Nemčije. Eden je pa vztrajal na 100%ni ženevski politiki: Italija, je dejal, je gospodarsko skoraj že popolnoma na tleh, še malo počakajmo, pa bo sama rada pristala na naše pogoje.

Edenov padec je nedvomno velik uspeh za Italijo, še posebej pa zadoščanje Mussoliniju, kajti odstopivši zunanji minister se je bil

osel in ti čitaš: 'Jaz sem osel', in veš, da si ti osel! Pozdravlja te tvoj ljubeči oče.«

In ker se bojim, da tudi mene ne zadene nesreča, da bi dobila podobno pismo, rajši končam te zgodbe in vam želim, da prav ugodno porabite še zadnji teden pustnih prividov!

Gorenjka

RAZGLED PO SVETU

Trije, ki danes ves svet o njih govori:

Führer Adolf Hitler

je v nedeljo tri ure govoril o uspehih petletnega vladanja narodnih socialistov.

Neville Chamberlain

je v nedeljo zmagal nad zunanjim ministrom Ednom z zahtevo po takojšnjih pogajanjih z Italijo.

Sir Anthony Eden,

najmlajši angleški zunanji minister, ni mogel prodreti s svojo tezo, da se Velika Britanija ne sme ponujati diktaturam; zato je v nedeljo odstopil.

italijanskemu diktatorju pred leti osebno zameril. Chamberlainova zmagala je zmagala ozkosrčnejšega, a realnejšega stališča nad daljnosežnejšo, a tudi riskantnejšo politiko mnogo mlajšega Edna. Nedeljski dogodki v Londonu so pa hkratu tudi dokaz, kako kratkovidno pot hodi britanska zunanja politika zadnjih let in kako zelo ji manjka jasnosti in trdnega cilja: »italofobe in idealist Eden je pred tremi leti prevzel dediščino »italo-

fila« in realista Samuela Hoara, ki je bil skupaj z Lavalom izdelal prosluli načrt o razdelitvi Abesinije po geslu: volk sit in koza cela. Kratkovidna angleška politična javnost je takrat hotela celo kožo in lačnega volka — in Hoare je moral odstopiti. Danes je volk sit in koze nikjer več ni; odgovor naj pa daje seveda pastir, in ne tisti, ki so mu naložili, kako naj pazi na živino, orožja za volka mu pa niso dali...

Ednov odstoj bi utegnil biti mejnik v zgodovini Evrope. Velika Britanija je odnehala pred svojimi nasprotniki in tistimi, ki jistrežejo po življenju. Velika Britanija je pristala na nemški vdor v Avstrijo. London mirno gleda, kako se pangermanizem širi od Severnega morja na Jadran. Ali se Chamberlain zaveda, da postaja Nemčija po tih aneksiji Avstrije najmočnejša država v Evropi in da njena ekspanzija v doglednem času, morda že prav kmalu, ne bo poznala več mej? Ali Chamberlain sluti, da smemo danes z vsjo pravico reči, da je Nemčija pravi in edini zmagovalec svetovne vojne in da mora Velika Britanija, če hoče ostati zvesta svojememu reslnemu geslu o ravnotežju v Evropi, vso svojo težo vreti na drugo stran tehtnice, t. j. na stran Francije in njenih zaveznic v Srednji Evropi, a ne samo na stran Italije? Ali Chamberlain ve, da pomeni konec samostojne Srednje Evrope tudi konec samostojnosti evropskega jugovzhoda in bližnjega vzhoda in s tem tudi konec samostojnosti evropskega zahoda? Ali so pa nemara Chamberlainu samo kolonije in Japonska pred očmi?

Mislimo, da je v Chamberlainu vsaj toliko političnega računarja, kakor ga je v nas, ki smo sedanjemu dogajanju tako rekoč najbližji sosedi. Če se v tej domnevi ne motimo, nam ne samo ni treba obžalovati odhoda simpatičnega in nadarjenega, a z zunanje-političnimi uspehi ne preveč oblagodarjenega sira Anthonyja Edna, temveč smemo celo iskreno pozdraviti novo angleško zunanjo politiko. Kajti zavest, da bo vendar že konec neprestanih »dinamičnih« presenečenj, pa čeprav priznava vsa dosedanja nasilja, je milijonkrat več vredna od lepega a — vsaj do danes — še z ničimer ne utemeljenega upanja, da bo nekdo nekoč terjal odgovor od diktatur.

Hitlerjev govor

Namesto 30. januarja, za obletnico narodnega socializma v Nemčiji, je Hitler govoril o petletnem jubileju šele v nedeljo 20. februarja. Hotel je namreč poprej še »urediti« zadevo z nemško armado in avstrijsko zadevo.

Hitler je govoril cele tri ure. Prva tretjina njegovega govora so bile same številke o uspehih nacistične vladavine; pravcata toča statistik, ugotavlja neki francoski list. Vse drugo je bilo pa bolj ali manj v slogu dosedanjih fñhrerjevih govorov. Ce izluščimo glavna jedra, dobimo: 1. Nemčija prizna Mandžukuo (ne glede na svoje interese na Kitajskem), 2. Nemčija ne bo nikoli priznala morebitne republikanske zmagane na Španskem; 3. Nemčija neizprosnost terja kolonije, in 4. zahteva »zaščito« za 10 milijonov Nemcev, živečih zunaj nemških mej (t. j. v Avstriji in na Češkoslovaškem). Z drugimi besedami: ad 1: utrditev zveze z Japonsko; ad 2: nadaljevanje vojne na Španskem; ad 3: nezaprtnost nasproti Angležem; ad 4: po zmagi nad Avstrijo napoved napada na CSR.

Observer

O drugih dogodkih preteklega tedna glej »Politični tedene« na 2. strani.

Glasovi časopisja

Po avstrijski kapitulaciji

Rimski dopisnik pariškega TEMPSa (konservativnega lista): Ko še ni bilo osi Rim-Berlin, se je Italija zavzemala za neodvisnost Avstrije, toda Mussolini je izprevidel, da bi moral, če bi hotel preprečiti združitev 72-milijonskega nemškega naroda, skotraj vse svoje politične in vojaške moči zbrati na severu. Takrat je prišla Abesinija in proti Italiji se je zgrnila evropska koalicija; jasno je bilo, da ji Italija ne bo mogla kljubovati in obenem še Avstrijo braniti pred Nemčijo. Italija je torej stala pred alternativno: obramba Avstrije ali pa obramba imperija. Odločila se je za drugo. »Obramba imperija« je postala formula, ki tvori od leta 1935. ključ za razumevanje italijanske politike. S časom se je pri tem Mussolinijev sen o posebnem zgodovinskem poslanstvu katoliške Avstrije v Srednji Evropi in na Balkanu razblinil, hkratu sta se pa jeli fašistična in narodnosocialistična ideologija čedalje bolj druga drugo približevati. Osi Rim-Berlin nič več ne ogroža avstrijski problem. Postojanke Italije v Srednji Evropi so se nedvomno oslabile, zato so se pa po Mussolinijevem prepričanju utrdile druge njene postojanke, tiste, ki so važnejše za njeno bodočnost. Zato misli Italija, da ni pri tej spremembi nič izgubila.

NARODNI LISTY, Praga (glasilo konservativnih narodnih demokratov): Nemci nastopajo po načrtu; to delajo celo na področju, kjer so jim doslej odrekli talent: v politiki. Silno se moti, kdor misli, da Hitler hazardira. Vsa njegova herkulska dejanja so zmerom tako skrbno pripravljena in tako pravilno postavljena v prostor in čas, da je nevarnost neuspeha ali celo katastrofe neskončno majhna. Kar vidimo danes pri Avstriji, ni ne prvi ne poslednji zgled. Ker so bile vse okoliščine ugodne, se je odločil iztegniti roko — in uspeh je tu. Zahodnim velesilam kajpak ni vseeno, kaj se dogaja v Srednji Evropi, toda te velesile imajo interes tudi še pri mnogih drugih stvareh, najbolj pa pri ohranitvi miru. Za mir bodo plačale sleherno sprejemljivo ceno. Zato ni priporočljivo puščati jih, da se bodo same pogajale o ceni. Mi [CSR] se ne moremo in ne smemo tako zadržati kakor Avstrija, toda prav tako ne smemo pustiti, da bi kakšni pokrovitelji razpravljali brez nas, mi bi pa čakali, da nemara še nas postavijo pred tragične alternative. To ne pomeni, da naj nastopamo brez zaveznikov; potreben je le odločen in samostojen nastop. Povedati moramo, kaj hočemo in česa nečemo, na kaj lahko pristanemo in na kaj ne. To pa seveda ne pomeni, da se mislimo odreči svojim načelom ali nemara celo neodvisnosti svoje države. Urediti si moramo tako, da bomo imeli kar najmanj škode in kar največji dobiček. Kajti položaj nikakor ne kaže samo izgube, temveč tudi dobiček — samo mi moramo svoje storiti.

Za Avstrijo Češka?

Pertinax v ECHOJU de PARIS, katoliško-nacionalističnem glasilu: Vse kaže, da pride »eksekucija« prakške vlade v Hitlerjevih načrtih prva na vrsto po »eksekuciji« dunajske vlade.

Po Ednovem odstopu

Pertinax v ECHOJU de PARIS (kat.-nac. list; 21. 2.): Doma uživa Eden prestiž in ugled kakor noben drug Anglež. Njegova zasluga je, da se laburistom pri nobenih naknadnih volitvah še ni posrečilo omajati konservativno trdnjavo. Na zunaj pomeni Ednov odstoj zrahljanje britanske moči v korist diktatur. Bojimo se, da se Chamberlain moti, če misli, da bodo totalitarne države posledje spravljivejše.

TEMPS, Paris (konservativen): Hitlerjev govor vsebuje tudi nekatere stavke, ki imajo očitno ost proti Ednu. Par ur pozneje se je izvedelo, da je Eden podal ostavko. Čeprav ni med Hitlerjevim govorom in Ednovostavko nobene vzročne zveze, je istočasnost obeh dogodkov vsaka značilna in daje mnogo misliti. Ostavka g. Edna ima globlje vzroke. Nadaljevanje na 2. strani.

[List opozarja nato na okoliščine, ki so l. 1936. povzročile ostavko takratnega zunanega ministra Samuela Hoara. Le jasni diplomatski uspehi bi lahko odstranili sovraštvo, ki je takrat nastalo v nekaterih angleških krogih proti Edenu, takih uspehov pa ni bilo.] Zveza narodov, katere zagovornik je bil Eden, je še nadalje kazala svojo slabost, razen tega so nastala še vprašanja Daljnega vzhoda, ki so življenjsko važna za angleški imperij. Spritno takih okoliščin je bil položaj Edena vseskoj oslabilen, zlasti še, ker je smatral tesno sodelovanje med Francijo in Anglijo za prvo načelo angleške zunanje politike. Z zdaj je prevzel vsaj začasno vodstvo angleške zunanje politike lord Halifax, čigar potovanje v Berlin je svoj čas zbudilo tolikšno pozornost. Prepričani smo pa, da nemška vlada danes pri njej ne bo našla one naklonjenosti, ki jo morda pričakuje.

Po avstrijski kapitulaciji

SLOVENEČ, Ljubljana (18. 2.): Zgodovina uči, da naravne ovire dinamike narodov ne zadržujejo. Zato ni prazen strah, če odkritosrčno povemo, da so tisti trenutki, ko so avstrijski nasipi proti narodnemu socializmu popustili, stopile v nevarnostno območje tudi severne pokrajine naše države. Obzidje sentimentalnosti ali lahkomišelnega zaupanja v besedna poročstva, če bi hoteli za njim iskati varnega zavetja, je prelabo in bi prej, kakor bi pričakovali, popustilo. Nemstvo je že od davno načrtno gradilo svoj most do Jadranskega morja. Ta most gre čez Slovenijo, čez najbolj severno pokrajino naše države. Ali smo preveč črnogledi, če zdaj, ko je čez ponizano Avstrijo valovje narodnega socializma s takšno silo butnilo do Karavank, računamo, realisti kakor smo, z resno nevarnostjo, da ne bi nemstvo mnogo lažje, ko prej poskušalo nadaljevati pot proti Jadranu, ki ga je zastavila zmaga zavezniških držav v svetovni vojni? To nevarnost mora jugoslovanska država vzeti v poštev kot eno najvažnejših postavk svoje zunanje politike. Nimamo razloga misliti, da bi temu tudi ne bilo tako in da bi jugoslovanska vlada, varuhinja velike dediščine, izvajala je avstrijske kapitulacije nauka, ki ga ji narekuje nujnost samoohranitve naše državne skupnosti. — S stališča slovenskega naroda so pa razgledi, ki se pred njim odpirajo, še bolj žalostni. Na Koroškem živi slovenska narodna manjšina, ki so ji samobitno življenje zajamčile mednarodne pogodbe. Koroški Slovenci so kulturni podaljšek slovenske in jugoslovanske kulture proti severu. Svojih zapisanih pravic niso dobili. Državna uprava, čeprav izvirajoča iz ustave, ki nosi pridevek krščanske, jim jih je načrtno odrekala. Z zdaj, ko je Avstrija odprla zatvornice narodnemu socializmu in mu celo izročila notranjo upravo v državi, zdaj ko je narodni socializem z vsem, kar pomeni idejno in praktično, postal v državi zakonit in odločen, se bodo koroški Slovenci znašli pred nasprotnikom, proti kateremu nimajo nobenega orožja več. Mednarodne pogodbe jih ne bodo štitele. Avstrijska ustava tudi ne. Hitlerizem bo zdaj mirno razvil svojo raznarodovalno fronto, da bo čedi vse ozemlje, ki ga še idejno loči od karavanske črte. Spet grozi velikemu delu slovenskega naroda, da brez glasu izdihne v objemu tujine, ki bo čez njegovo truplo nadaljevala polet proti jugu. Tudi s tega vidika so današnji dogodki več kakor usodopolni in kličejo po pozornosti, kličejo po delu, po hrih in učinkovitih ukrepih, ki morajo priti najprej iz slovenskega naroda samega, da jih bo uzakoniła Jugoslavija, ki bi brez Slovencev Jugoslavija nikdar ne bila.

Drame in tragedije

d Dvakrat se je hotel ubiti v enem dnevu 30letni kmet Stevan Horti iz Baškega Gradca pri Novem Sadu. Možu je pred kratkim umrla mati, in to ga je tako potrla, da si je sklenil vzeti življenje. Z britviljo se je smrtno-nevarno porezal po rokah in obrazu. Prepeljali so ga v bolnišnico.

d Krvava rodbinska tragedija se je odigrala pri Ilouk v Sremu. Mladen Mišić je očital svoji ženi, da se je na nekem ženitovanju preveč spogledovala z drugimi. Ko se je nato hotel dejansko lotiti, sta prihitela v hišo ženini oči in brat. Po kratkem boju se stari Popadić obelzjal z razbito lobanjo na tleh poleg svojega sina, ljubosumni Mladen je pa smrtno-nevarno ranjen. Nevarne rane je dobila v pretepu tudi njegova žena.

Nesporno je, da Mussolini že s stališča politike osi Berlin—Rim ni bil nasproten poskusu, da se nemško-avstrijska napetost ublaži in poišče med Dunajem in Berlinom zdrav kompromis. Toda isto tako se nam zdi nesporno, da italijanski državni ne spadajo med one, ki bi prekrižanih rok pustili, da bi se pesimistične presoje bodočega razvoja Avstrije do kraja uresničile.

Jutro, Ljubljana (17. 2.):

Zunanje politično se smatra kot prva pogodba, da je Avstrija definitivno odtegnjena politiki samostojnosti in vsestranske neodvisnosti srednje Evrope in posebej še vsakemu ožjemu sodelovanju s Čehoslovako. Zatrjujejo, da je bila prekinitve akcije za solidarnost Čehoslovake in Avstrije glede njunega položaja v Srednji Evropi ena prvih Hitlerjevih zahtev. Dogodki na Dunaju so pa največjega pomena ne samo za Čehoslovako, temveč za vse neposredne sosedne avstrijske republike. Z največjo pozornostjo gledata tudi Italija čez Brenner in Jugoslavija čez Karavanke. Dosedaj sta bili ti dve državi navzlic vsem drugim diferencialom v preteklosti vedno solidarni v svojem pojmovanju avstrijskega problema. Bili sta najostrejši nasprotnici habsburške restavracije in sta istočasno smatrali, da je ohranitev avstrijske samostojnosti in neodvisnosti v bistvenem interesu evropskega miru ter njihovega lastnega položaja v mednarodni politiki in v srednjeevropski strukturi. Pomaknitev neposrednega nemškega območja na Brenner in na Karavanke ustvarja povsem nove probleme in nalaga Italiji in Jugoslaviji, da jih skupno z največjo pažnjo proučita in njihovo daljnosežnost ocenita. V italijanskem časopisu ne čitamo še nobenih komentarjev o posledicah dunajskih sprememb, ali tudi to je komentar.

Kronika preteklega tedna

Politični teden

Volilni zbor za izvolitev poveljarja srbske pravoslavne cerkve je v ponedeljek dal 50 glasov črnogorsko-primorskemu metropolitu dr. Gavrilu Dožiču, 27 budinskemu škofu Georgiju Zupkoviču in 23 dabro-bosenskem metropolitu Petru Zimonjiču. Kraljevi namestniki so za patrijarha srbske pravoslavne cerkve imenovali dr. Gavrila Dožiča. — Na listi dr. Mačka v šmarnskem okraju izvoljeni poslanec dr. Rudolf Dobovšek, odvetnik v Celju, je prečitožil nar. skupščini svoja pooblastila in prošil za verifikacijo mandata. Dejal je, da v Zagrebu Slovencev ne marajo in da je zato prišel v Beograd.

Hitler je na nedeljski seji državnega zbora v trirnem govoru podal bilanco zadnjih petih let. Poudaril je zmago stranke nad vojsko, ponovil zahtevo po kolonijah, izjavil, da nikdar ne pojde v Zenevo, priznal Mandžukuo, ostro napadel francosko in angleško časopisje in zahteval »zaščito« za 10 milijonov Nemcev znanj rajha. — Angleski zunanji minister Eden je odstopil. Z njim vred je odstopil tudi državni podtajnik Cranborne. Zčasno vodstvo angleškega zunanje ministristva je prevzel lord Halifax. — Romunija je dobila novo stanovsko ustavo s 100 paragrafi. Ljudsko glasovanje o njej bo obvezno; vršilo se bo 24. t. m. — Butenko, svetnik sovjetskega poslanstva v Bukarešti, je z 10 milijoni lejev državnega denarja pobegnil v Rim. V zvezi z njegovim begom so v Rusiji v komisariatu za zunanje zadeve arretirali 3 šefe in 18 uradnikov, ki so bili v zvezi z Butenkom. Med drugimi so zaprl tudi Butenkovo ženo in hčer. — Kitajske čete so v zahodnem Santungu zasedle mesto Cining, ki je zdaj že petič v kitajski posesti. — Francove čete so po trdovratnih bojih zasedle Teruel. Republikanci so zapustili mesto in se umaknili na okoliške hribe. — Oktavijan Goga, bivši romunski predsednik vlade, je zbolel. Na nasvet zdravnikov se je odpeljal v St. Moritz v Švici, kjer se zdravi tudi bivši zunanji minister Titulescu. — Več ko 3000 hitlerjevcev in nekaj sto socialistov in komunistov je pomiloštila nova avstrijska vlada. Med pomiloščenimi je tudi dr. Rintelan, bivši avstrijski podkancler in poslanik v Rimu.

Resreče

č Živa je zgorela 60letna Habiba Ferhatovićeva v Sarajevu. Stariki je padel ogorek cigarete na krilo in ga ji užgal. Ko je kmalu nato pogledala v sobo njena snaha, jo je videla ležati na tleh. Brž jo je polila z vodo, a nesrečna starika je bila že mrtva.

č V 150 metrov globok prepad je padel čuvaj državnih gozdov Jovan Vrabac iz Ključeva. Kljub nevarni strmini se mu ni zgodilo nič hudega; ko je priletel na tla, se je pobral in šel dalje svojo pot.

č Hrib se je podri na železniško progno med postajama Rama in Jablanica na progi Sarajevo—Mostar. Vzlic neprestanemu čiščenju in odkopavanju je železniški promet med Sarajevom in Mostarjem prekinjen, ker se zemlja še vedno udara.

d Sredi zime je skočila v Dravo v Mariboru neka ženska. V zadnjem hipu jo je rešil kleparski pomočnik Karel Uebeleis. Ko se je nesrečnica v bolnišnici zavedela, je izpovedala, da je skočila v vodo zato, ker ji je nekdo v gostilni ukradel zimski plašč.

d Z veliko rano na prsih so našli mrtvega v gozdu Rakovcu pri Mariboru 42letnega gozdarja in lovskega čuvaja Franca Grabnerja. Domnevaajo, da so ga napadli divji lovcv in ga ubili. Pokojnik zapuša ženo in šest nepreskrbljenih otrok.

d Dva meseca je po nedolžnem sedel v ječi Viktor Očepek z Jablanca blizu Litije. Osumili so ga, da je o Božiču zabolod svojega bratranca 17-letnega Milana Grošlja, ki je smrtno-nevarni rani kmalu nato podlegel. Te dni so orožniki po temeljitem iskanju našli pravega ubijalca v 20letnem Ivanu Ostrožniku iz Vodic nad Čalšami. Fant je dejanje priznal.

č Na ovinku blizu Stare vasi pri Krškem se je tovorni avtomobil zaletel v osebnega in ga čisto razbil. Banovinskemu cestnemu nadzorniku Vladimirju Tomincu je volan stisnil prsni koš, tehnični uradnik Lavoslav Levstik je pa dobil le manjše poškodbe.

č Velika plast premoga in zemlje se je utrgala v rudniku Srbskem Balkanu in pokopala pod seboj 3 delavce, Milutina Mladenovića, Dimitrija Jotovića in Lazarja Filipovića. Delavci so jih čez 9 ur odkopali, toda kmalu nato so vsi trije umrli v bolnišnici.

č Božast je napadla 35letnega brezposelnega delavca Janeza Šerka iz Doba pri Domžalah, ko se je ondan peljal s kolegom po Stritarjevi ulici v Ljubljani. Padel je in se nevarno pobil po glavi. Prepeljali so ga v bolnišnico.

č S podstrešja je padel pri Sv. Križu nad Mariborom 60letni posestnik Alojzij Hlade in si zlomil medenico. Prepeljali so ga v mariborsko bolnišnico.

č Volkovi so raztrgali 7letnega Salaha Škrijela v Melaju pri Novem Pazaru (Srbija). Fantič je odšel z očetom na obisk v sosednjo vas, domov grede so ju pa napadli sestradani volkovi in so otroka pred očetovimi očmi raztrgali in požrli, čeprav je oče neusmiljeno udrihal po živalih z veliko gorjačo. Nesrečni oče je nato ves potr pribežal v vas.

Naš naoredek

n Slavnostno so te dni krstili v Milini na otoku Braču ladjo »Princ Pavle«. Po krstu je parnik odplul skozi Sueški prekop na Japonsko.

n Banske palače bodo začeli zidati v Splitu. Stala bo 9 milijonov din.

n Zanimivo rimsko grobnico so odkrili v Poljancu pri Ludbregu pri kopavanju zemlje za železniško prog

Šivalni stroji! Vse prvovrstno in po neverjetno nizkih cenah naprodaj pri „PROMET“ (nasproti Kržanske cerkve). Rabljeno od din 200 naprej.

Koprivnica—Vraždin. To je grob nekega rimskega veljaka iz II. stoletja po Kr. Imenitnik je bil pokopan s svojim vozom in konji. Velika grobnica je polna dragocenh in zanimivih stvari.

n Zevsovo glavo iz marmorja so našli v Ptujtu pri popravljanju neke hiše. Ze pred leti so na vrtu našli nekaj rimskih kamnov. Vse kaže, da je bilo v Ptujtu okoli grajskega hriba nekdanj Jupitrovo svetišče.

n Podzemeljsko jamo z množestvimi kapniki so odkrili v Spodnjih Selecih pod Kozjakom. Baje se po velikosti in lepoti lahko kosa z »Zupanovo jamo« v Grosupljem.

Kolesa!

* 1000 kg težkega bikla je zredil kmet Miloš Petković iz Čuprije. Gospodar je na žival tako navezan, da je po nobeni ceni noče prodati mesarju. Rad bi jo pa prodal državi za pleme.

* Krava doji mladega prašička reventu železničarju Nikoli Srbeski v Platičevu (Srbija). Zaradi dobre hrane tehta prašiček že 15 kg, čeprav je star šele nekaj tednov. Krava je med dojenjem zelo mirna, če ji pa hočejo dojenčka odvzeti, se razburi in začne mukati. — V Kraljevu ima pa Cedomir Stejić psico, ki doji njegovo mlado mačko.

* Egiptovski kralj Faruk se je zahvalil poročnim čestitkam vajenca Tahira Tahirovića iz Banjaluke. Fant je presrečen dal pismo v okvir in pravi, da ga bo skrbno hranil vse življenje.

* Za 50 dinarjev je v pol ure pojelel pol kile slame nezaposleni Hajdurin Mušić iz Sarajeva. Tovarišem je dejal, da je slama boljša od sena, a slabša od otave.

* 31. otroka pričakuje 41letna Frančiška Valentićeva, žena revegna barvarskega pomočnika iz Zemuna. Od otrok jih živi še 7, drugi so ji umrli kmalu po rojstvu.

* V Hrvaškem Zagorju so se zelo razpasle podgane in delajo kmetom veliko škodo. Nasuli so jim že mišnice, a namesto podgan so zastupili mačke. Z zdaj so si izmislili praktično mišnico. Z zdaj so si izmislili praktično mišnico, ki z njo čez noč ulove kar po 10 podgan.

Nevsakdanjosti

č Živa je zgorela 60letna Habiba Ferhatovićeva v Sarajevu. Stariki je padel ogorek cigarete na krilo in ga ji užgal. Ko je kmalu nato pogledala v sobo njena snaha, jo je videla ležati na tleh. Brž jo je polila z vodo, a nesrečna starika je bila že mrtva.

č V 150 metrov globok prepad je padel čuvaj državnih gozdov Jovan Vrabac iz Ključeva. Kljub nevarni strmini se mu ni zgodilo nič hudega; ko je priletel na tla, se je pobral in šel dalje svojo pot.

č Hrib se je podri na železniško progno med postajama Rama in Jablanica na progi Sarajevo—Mostar. Vzlic neprestanemu čiščenju in odkopavanju je železniški promet med Sarajevom in Mostarjem prekinjen, ker se zemlja še vedno udara.

sem in zato tudi niso v tako velikem številu naročeni na dnevnik, ker jih ne dobivajo v redu. V marsikateri občini si pa na primer morajo pomagati s šolarji, ki iz osrednje vasi, kjer je poštni urad, odnašajo pošto v domače vasi. So pošte v Sloveniji, ki morejo vsak teden komaj enkrat dostaviti ljudem pošto. Samo pri rednih poštah manjka danes okoli 200 pismonoš. — Neznosne so razmere tudi v Ljubljani. L. 1898. je Ljubljana štela 30.000 prebivalcev in imela 28 pismonoš. Danes šteje Ljubljana 90.000 prebivalcev in ima komaj 45 pismonoš. Pri tem pa moramo računati, da je Ljubljana pred 40 leti prejemala desetkrat manj pošte, to je pisem, dopisnic in časopisov kakor danes. Če bi Ljubljaničani dandanes tako malo brali, kakor so pred 40 leti, bi morala Ljubljana imeti vsaj 90 pismonoš. V resnici pa Ljubljana potrebuje danes najmanj 150 pismonoš, to je 105 več, kakor jih v resnici ima. Ljubljanski pismonoša mora opravljati dandanes ogromno delo in se ga ne more opraviiti o pravem času. V vseh kulturnih mestih prihaja pošta v stanovanja po trikrat na dan. V Ljubljani večidel samo enkrat. Brzojavke, ki jih odpošljejo iz drugih mest v Ljubljano, pridejo sicer o pravem času, toda preden so dostavljene, traja največkrat po 12 ur. Velike so tudi zamude z zavoji ter z drugo pošto.

Tudi poštni uradniki so preobremenjeni, tako da manjka v Ljubljani najmanj 100 poštnih uradnikov. Ape-liramo zato na osrednjo pošto upravo, da te nevdružne razmere čimprej odpravi, ker je zahteva vse slovenske javnosti.

Osebne vesti

o Poročili so se: V Dolnji Len-davi: Janko Herga, občinski tajnik v Rušah, in zasebna uradnica Micika Magdičeva. — V Hotedersčiči: Rudolf Kovač, mesar, in Anica Turko-va, posestnikova in gostilničarjeva hčerka. — V Krašnji: Franc Plev-elj, rotacijski strojnik, in Ela Pri-stova. — V Mariboru: Lojze Ko-vačić, kontrolor drž. žel., in Ida Šti-kerjeva. — V Mengšu: Milan Ko-sec, ključavničarski mojster, in Minka Matohova; Alojzij Hočevnar in Vida Štempljica. — V Podčetrtku: Urdinand Drofenik, posestnik v Ime-ru, in Katica Braškova. — Pri Sv. B. ienku v Slov. goricah: Henrik Čeh, posestnik v Gočovi, in Karolina Suenova, posestnikova hčerka iz Biša-ri. — Pri Sv. Juriju ob Taboru: Ivan Lesjak, pristav okrajnega glavarstva v Kriunu, in Katarina Apatova iz Pon-dorja. — Na Vrhniki: Vinko Tom-šič, trgovec in posestnik, in Rada Zit-kova, posestnikova hčerka z Verda. — V Žužemberku: Jože Kastelic in Anica Zupančičeva. — Novoporočen-cem iskreno čestitamo!

† Umrli so: V Celju: 71letni ba-novinski zdravnik v pokoju dr. Mano Derean. — V Deviči Mariji v Polju: 70letni bivši trgovec in izdelovalec likerja Edmund Kavčič. — Na Krki: 82letna Marija Zupančeva, roj. Adamičeva. — V Ljubljani: Franja Jakličeva, žena uradnika drž. žel. v pokoju; 87letna Olga Peterne-lova, naučiteljeva vdova; Eliza Hitz-lova, roj. Huberjeva; Angela Zabkar-jeva. — V Mariboru: Josip Mešič-ek, naučitelj v pokoju; 65letni ka-zniški nadzornik v pok. Andrej Lutman. — V Murski Soboti: 42-letni Franjo Kroflič, finančni kontrol-er v Beltincih. — V Ormožu: 55-letna Ana Regorškova, vdova skupino-vodje drž. žel. — V Predturgu pri

Neredna stolica

Darmol dobite v vsaki lekarni

Radovljici: Ivana Vogelnikova, p. d. Legatova mama. — V Rušah: 68letni Jože Mule, gostilničar in posestnik. — V Studencih pri Mariboru: 55letni Franc Mulec, pekovski mojster in posestnik. — V Sv. Petru na Medvedjem selu: 60-letni Franc Korbar, upokojeni šolski upravitelj. — V Trebnjem: 75-letna Terezija Tominceva. — Na Va-šah pri Litiji: Ivan Ilaš, poštar v pokoju. — V Velenju: Marija Čretnikova, žena cerkvenega ključarja. — Zalujočim naše iskreno sožalje!

Po krivih potih

p 2 leti je imela otroka zaprta v kurniku vdova Milka Salamunčeva iz Djurdjevca pri Daruvarju, da bi se lahko brez skrbi sestajala s svojim ljubčkom. Namesto postelje jima je brezvestna mati dala drva in jih pokrila s strgano ovedo. Dekleče si je pred letom dni zlomilo roko. Kost se ji je sicer sama zrasla, a otrok je ostal pohabljen.

p S sekuro je ubil svojega tekmeca 25letnega Josa Dizdara 15letni dijak Luka Balentić iz Šimica pri Banja-luki. Po krvavem dejanju se je sam javil oblastem.

p Zeninge ljubčka Dema Kuleno-vića je nagega odvedel skozi vas z naperjenim samokresom k svojem-tastu Tahir Radončić iz Gusinja (Sr-bija). Kulenović se je bal, da ga ne bi zalotili pri njegovi ljubici, zato je nag skočil skozi okno, a ljudje so ga prišli, ker so mislili, da je znorel. Pri ženinem očetu sta naredila pogodbo, da Kulenović prepusti prevaranemu možu velik travnik, vreden 4.000 di-narjev. Po tem dogovoru se je mož potolažen vrnil k ženi.

p Novorojenčka je zakopala v gnoj brezvestna mati v Robu pri Velikih Laščah. Fantičkovo trupelce je bilo še precej dobro ohranjeno. Otrokovu mater iščejo orožniki.

Razno

r Samo polovico kvasa? — Ne, ker bi kruh ne bil dober. Prav tako je tudi pri kuhanju kave. Če hočete, da bo kava močna, okusna in tečna, je treba vselej dodati dobro mero »Pra-vega Francka«.

r Pipa slovenskega pesnika dr. Fran-ceta Prešerna hrani Konstantin Po-točnik, lastnik hotela »Soča« v Ljub-ljani. Pipa je pokojni Potočnikovi mater prinesel njen mož, kajti Prešeren je pogosto zahajal v njegovo gostilno.

r Brez težav deluje Darmol. K temu prijetnost pri uporabi: nobenega ku-hanja čajeval, niti požiranja kroglic in ne grenkih soli. Darmol je okusen kakor čokolada. Ne pozkušajte z ne-preizkušenimi preparati, temveč ure-dite svojo prebavo s priljubljenim od-vajalnim sredstvom. Dobi se v vseh lekarnah, Reg. 25.801/37.

Odslovljeni zaročenec ne more zahtevati odškodnine

Nenavadna tožba prenatanečnega zaljubljenca in zaročenca

(nQI) Dunaj, februarja.

Dobro je, če je človek natančen, vendar bo pa držalo, da se pikolovska natančnost v ljubezni nič kaj posebno ne obnese. To je moral na svoji koži občutiti neki mlad bančni uradnik; tožil je svojo zaročenko, češ da je zanjo porabil okrog 1.000 šilingov, potem pa je pa dekletu na lepem zapustilo... Sodišče pa ni bilo čisto njegovega mišljenja.

Knjigovodstvo v ljubezni

Hans, tako je mlademu bančnemu uradniku ime, je lepega dne spoznal mlado in srčkano dekletce Ančko, ki je imela še te vrline, da je bila zelo skromna. Bila mu je tako všeč, da jo je zasnubil in dekletu je privolilo v to ljubezen. Lahko si predstavljamo njegovo veselje, ko ji je zaročenec povedal, da jo bo dal učiti klavir.

Učenje ni dolgo trajalo, komaj 126 šilingov dolgo; ko je bil ta denar porabljen, se je Ančka s svojim velikodušnim zaročencem odpeljala na lepše na Tirolsko za 168 šilingov 60 grošev; pozneje sta pa s Hansom v 160 nedeljah zapravila nič več in nič manj ko natanko 80 šilingov. Hans je namreč vodil natančno knjigovodstvo in je celo zapisal v neko rubriko, da je Ančki posodil usnjen plašč; dekletu mu ga je sicer vrnila, vendar pa že tako

ogoljenega, da je njegova vrednost padla za 20 šilingov.

Strah pred poroko

Vse, kar sta zaljubljenca v letih svoje neskaljene ljubezni porabila, je Hans takoj vestno zabeležil. Ančka si zaradi tega pisanja ni delala skrbi, kajti mislila si je, da ima pač vsak moški svojo napako; lepega dne bo Hans tako njen mož in potem pač ne bo več delal razlike med »mojimi« in »tvojimi«.

Izkazalo se je pa, da se je Ančka v svojih sanjah pošteno urezala. Hans je namreč na lepem pričel odpirati poroko; izmisli si je tisoč pretevez, samo da bi se lahko izognil temu usodnemu koraku. Zdad mu je zbolela mati, zdad je bila žetev slaba, pozneje je moral priskočiti na pomoč prijatelju v sili — vse to vselej ravno tedaj, ko sta se nameravala z Ančko poročiti. Tako se je ta ljubezen — zdad že nič več tako srečna — vlekla čez štiri leta; na 160. nedeljo popoldne je pa Ančka čez njo naredila križ, in sicer za zmerom.

Človek bi mislil, da bo zdad ljubezni siti Hans zadovoljen, vendar pa ni bilo tako. Hans je bil užaljen, zelo užaljen in v tej sveti jezi celo hudoben. Odločil se je, da bo nezvesto zaročenko tožil, češ da ga je v teh štirih letih ljubezni osušila za skupaj okrog 1.000 šilingov.

Ljubezensko knjigovodstvo pred sodiščem

V svoji tožbi zahteva Hans, naj mu vrne Ančka prav vse, kar je porabil zanjo; ne samo večjih zneskov, temveč tudi neznatne vsote, ki jih je plačal za gledališke vstopnice, priložnostna darila itd. Na srečo si Ančka njegovih zahtev ni gnala k srcu, kajti medtem si je bila že izbrala drugega fanta in se z njim zaročila. To je Hansa še posebno grizlo.

Sodišče pa ni potegnilo z »oškodovanim« zaročencem, temveč z nezvesto zaročenko. V prvi inštanči je Hans še imel nekoliko uspeha, kajti sodnik je odredil, da mora Ančka plačati vse razen 168 šilingov, ki sta jih zapravila na potovanju v Tirolce, in razen 80 šilingov, ki sta jih porabila v 160 nedeljah. Do tega denarja Hans nima pravice, pač bi pa Ančka morala vrniti denar, ki ga je prejela za obleke in razne druge malenkosti.

Hansova tožba je pa romala še na drugo inštanco. Tukaj so ji pa pošteno pristigeli peruti, kajti sodnik jo je odločno odklonil, češ da je Hans čisto sam kriv, če mu je zaročenka ušla. Ravno zato je tudi zaigral sleherno pravico do porabljenega denarja.

Hans je tako ostal brez denarja, pa tudi brez zaročenke; kajti Ančka se je bila medtem že srečno poročila z drugim.

Z letalom v šolo

(nUi) Washington, februarja. Kako razširjeno je letalstvo v Ameriki, vidimo po tem, da je v Ameriki tudi med srednješolci že precej pilotov. Ameriški letalski urad je ugotovil, da ima že 312 gimnazijev svoja letala in da je izmed teh mladih pilotov že devetdeset mladeničev prestalo pilotško skušnjo.

Mladi letalci so zelo navdušeni za svoj šport in zato letajo dobro in pazljivo. Eden izmed njih, sin nekega bogatega farmarja, živčnega 90 km od Washingtona, se celo vsak dan z letalom vozi v šolo. Oče namreč želi, da bi sin končal gimnazijo in se pozneje vpisal na univerzo. Fant vsak dan preleti okrog 180 km, vendar ga pa to pri učenju prav nič ne ovira, kajti vzlic svojemu nenavadnemu potovanju v šolo je eden izmed najmarljivejših učencev.

Mesec dni zapora — ker je hotel poljubiti Sonjo Henje

(nMi) Hollywood, januarja. Sonja Henie, nekdanja prvakinja v umetnem drsanju, je te dni doživela kaj neprijetno presenečenje. Ko se je pred kratkim po napornem dnevu zvečer vsa utrujena vrnila iz filmskega ateljeja v svoj hotel, je vsa prestrašena opazila, da se je v njeno sobo splazil neznan moški.

Mladenič — nezrel prenapetež — je skočil k njej in zahteval, naj ga poljubi. Kajpak slavni športnici in igralci ni bilo do neznančevega poljuba; po-

srečilo se ji je, da je sklicala služinčad in ovadila čudnega gosta policiji.

Pred sodnikom je mladenič izjavil, da ga je Sonjino drsanje tako očaralo, da si je silno zaželel umetničnega poljuba. Ker je reven ko cerkvena miš, si ni mogel ogledati njenega filma, pač pa se mu je posrečilo vtihotapiti se v Sonjino sobo. Sodnik ga je obsodil na 15 dolarjev globe. Ker mladi prenapetež nima niti vinarja, bo moral svojo kazen odsedeti. V zaporu bo ostal mesec dni in bo imel torej dovolj časa za premišljanje, ali je vredno poljubljati filmske zvezde.

rok ljubljena porcelanasta punčka in se nekoliko pokvarila. Za malo bolnice je pa to pomenilo katastrofo; Mary ni nič več zaspala, venomer je mislila na svojo razbito punčko in bolezen se ji je od dne do dne šala.

»Punčke ne moremo popraviti,« so dejali v strokovni trgovini obupani materi.

Kaj naj stori? Mati ni v strahu za otrokovo življenje niti minuto več oklevala, temveč je takoj brzojavila po pravo »zdravnico« za lutke v New York. Zdravnica je kmalu prispela v Lon-

Doma in na potovanju, preden greš spat, vedno:

Chlorodont-zobna pasta

100.000 din za popravilo razbite punčke

(nMD) London, februarja. Mala Mary se je pred kratkim pripeljala iz New Yorka v London na počitnice. Ob koncu svojega bivanja v Evropi je pa pričela bolehati in morali so jo prepeljati v neko londonsko bolnišnico. Otrok je hudo zbolel in mati se je upravičeno bala za hčerkino življenje. Ko so Maryji neko noč pripravljali posteljo, ji je po nesreči zdrknila iz

don in je takoj spretno popravila razbiti punčkin vrat in vrto oko, da se skoraj nič ni poznalo.

In glej, skrbna mati je pravo uganela. Komaj je mala Mary lahko spet pestovala svojo »ozdravelo« punčko, že se ji je pričelo tudi zdravje boljšati in danes je že zdrava.

Zdravje ljubljene otroka je stalo mater 100.000 din; toliko je morala namreč plačati s potnimi stroški vred za popravilo razbite punčke, vredne komaj kakšnih 500 din...

»Vrzite v avtomat samo deset centov, in doživeli boste veliko presenečenje!«

In vsakdo, kdor pride v ta pust kraj, je tako radoveden, da res vrže nikljasti novčič v avtomat. In tedaj se pri priči prikaže iz njega samokres, z njim vred pa še druga bleščeča tablica:

»Vrzite takoj uro in denarnico v levo špranjo zgoraj — drugače se v petih sekundah sprožim!«

ALI SE POZNATE?

6. Nič več ne verjamete v ljubezen. Za zmerom se odpoveste sreči...

Gost se zmoti in pride v vas cel dan prezgodaj

1. Pravite: »Sijajno, šli bomo v restavracijo, tam je tako bolj veselo kakor doma!«

2. Tako ste veseli, ko spet vidite ljubega gosta, da hkrati pozabite na njegovo neljubo pomoto.

3. Mislite si: »Kakšna sreča: storil smo svojo dolžnost, stane nas pa tudi ne dosti.«

4. Najprej gosta nekaj časa zabavate, potem ga v sosednji sobi oštejete svojega moža, češ da je on zakrivil to neumnost.

5. Kakor bi trenil, pripravite izvrstno večerjo.

6. Iz te pomote si v domišljiji narišete cel roman; nekoč ste namreč nekje slišali, da zaljubljenca nimajo spomina za datume.

Vaš mož odpotuje za več dni

1. Že se veselite na veselo svidehenje ob vrnitvi.

2. Takoj ko se jokaje vrnete s postaje, sedete in mu pričnete pisati pismo.

3. Preselite se za ta čas k svoji materi.

4. Pravite: »Hvala Bogu, da bom vendarle imela kopalnico čisto sama zase!«

5. Njegovo odsotnost izrabite za to, da uredite njegovo pisalno mizo.

6. Sklonjeni nad zemljevidom si ogledujete in predstavljate kraje, skozi katere se bo vozil.

Zadenete v loteriji

1. Začnete se kar vnaprej zadolževati.

2. Mislite si: »Preneumno, zdad se mi ne bo več upal razkriti ljubezni!«

3. Govorite manj kakor po navadi in se pričnete izogibati svojih prijateljev.

4. Zavidate tistemu, ki je zadel glavni dobiček.

5. Privoščite si nekaj prijetnih dni zabave, ostanek pa varno naložite, da boste na stara leta preskrbljeni.

6. Potem, ko ste se že lep čas igrali z mislijo, da bi kupili jahto ali pa letalo in se podali na potovanje okrog sveta, kupite naposed staro hišico, ki ste v njej preživeli svoja otroška leta.

Po letih samote vas nekdo zasnubi

1. Mislite si: »Kako zanimiv in odličen je s svojo plešasto glavico!«

2. Že si želite, da bi zbolel in da bi bili tako srečni, da bi mu lahko stregli.

3. Pozanimajte se za najprimernejšo obliko zakonske pogodbe.

4. Svoji najboljši prijateljci namignete, da ni več dovolj mlada za družico pri poroki.

5. Vprašate ga, ali spi pri odprtih oknih in ali ima rad otroke.

6. Mislite si, saj ni mogoče, da bi bilo res, in se obotavljate, namesto, da bi zgrabili srečo z obema rokama.

Oglejte si zdad številke, ki ste si jih zapisali. Vsaka številka pomeni nekaj posebnega, in sicer:

- 1. optimizem,
- 2. sentimentalnost,
- 3. modrost,
- 4. slab značaj, skoraj hudobnost,
- 5. smisel za praktičnost,
- 6. nagnjenje k romantiki.

Ako je v vaših odgovorih dosti različnih števil, potem je vaš značaj umerjen in uglajen. Ako se pa kakšna številka v vaših zapisih večkrat, ali celo šestkrat ponavlja, potem pazite, kajti to dokazuje, da v vašem značaju za to ali ono črto ni potrebne protuteži. Pozor torej, kajti tudi čednost utegne postati nevarna, če je je preveč!

»Bayer-jev« - križ štiti od ponarejenja

Oglas je reg. pod S. Br. 181 od 1. III. 1937

Kolo življenja se vrtilo

in nič ne veš, ali ti prinese jutri srečo ali nesrečo. Hranilno kolo Jugoslovanske banke v Ljubljani pa se zavrti in trdno lahko računaj, da ti po 4 letih prinese srečo in veselje. Tedensko prihraniš majhno vsoto, ki jo lahko pogrešiš (n. pr. din 5,—, din 10,—, ali din 20,— ali več), jo nato vložiš v posebno knjižico, po 4 letih pa se ti majhni in neznatni prihranki zaokrožijo v velik znesek, ki ga moreš uporabiti za marsikateri namen, vrhu tega pa prejmeš še znaten presežek v obliki obresti. Tako se je 7. februarja t. l. začelo IV. Hranilno kolo. Kdor se podrobno zanima za uspehe tega kola, ki so obče priznani, naj se obrne na Jugoslovansko banko d. d., podružnico v Ljubljani, Gajeva ul. 3. (poleg nebotičnika), in zahteva tozadevne prospekte, v katerih je vse natančno razloženo. Vsak še zmeraj lahko vstopi v IV. Hranilno kolo, seveda mora v tem primeru vložiti 3 tedenske obroke, ki so že zapadli.

Ameriška

V osrčju Colorada, 4000 metrov visoko, pod prastarimi drevesnimi orjaki Skalnatih gor, stoji na kraju, kamor redkokdaj stopi človeška noga, neki avtomat. Na svetli pločevinasti tablici, pritrjeni na avtomatu, je pa napisano:

ŠIROM PO SVETU

v 107 vrsticah

Vihar je letos že tretjič pridivjal nad Anglijo in odnesel na odprto morje staro vojno ladjo, ki je bilo na njej pet ljudi; ladja je nasedla na pečine, trije ljudje so se rešili, dva sta pa utonila. — 29 ljudi je utonilo pri Sydneyu, ko so si na neki ladji ogledovali križarko »Louisville«; radovedneži so namreč v usodnem trenutku stekli vsi na en konec ladje, da se je le-ta naglila in prevrnila. — Otrško sobico bodo uvedli v italijanskih gledališčih; zdad bodo starši lahko svoje malčke pripeljali v gledališče in jih zastoj izročili v skrb posebnim otroškim vzgojiteljcem, ki bodo pazile nanje med predstavo. — 3000 pariških krojače stavka, ker niso zadovoljne z neznatnimi plačili. — Novo potniško ladje »Pasteur« so pred kratkim spustili v morje v francoski ladjedelnici St. Nazaire; ladja bo oskrbovala potniški promet med Francijo in Južno Ameriko. — Maršal Graziani, bivši podkralj Abesinije, je hudo zbolel. — Slavna drsalka Sonja Henie je nastopila v več ameriških filmih, zdad se pa pripravlja na polet čez ocean. — 20 metrov visok kip Washingtona bo izdelal neki ameriški kipar za newyorskovo svetovno razstavo. — Dvakrat je umrl 70letni pacient rimskega kirurga prof. Chiaffrinija, ki je bolniku srce z masažo obudil po že četrtini smrti; zdad je starec podlegel pljučnici. — Dva ameriška roparja otrok sta pobegnila na Poljsko; ameriške oblasti so naprosile poljsko policijo, naj jim pomaga pri razkrinkanju gangstrov in izsiljevalcev. — Greta Garbo se bo, kakor vse kaže, le poročila, in sicer z dirigentom Leopoldom Stokovskim, ki se je pred kratkim odpeljal v Evropo, kamor je že prej odpotovala tudi igralca. — 658 km hitrosti na uro je dosegel angleški pilot Gillan, ki je preletel te dni prgo Edinburgh—London v 48 minutah. — Umobolnica je zgorela v Szekszardu na Madžarskem; reševalcem se je posrečilo rešiti vse bolnike. — Geraldine Katnikovo, ki smo jo tudi pri nas videli v filmu »Mala Irena«, toži neki manager za odškodnino 40.000 šilingov, češ da je sklenila z njim pogodbo, ki je pa noče držati. — MacDonalдова hči se je te dni poročila z Normanom Ridgelyem, ki je zdad dekorater, prej je pa služil pri svoji sedanji zaročenici za vrtnarja. — Papeževa gospodinja je te dni umrla; 76letna Teodolina Hassijeva je prišla k svetemu očetu, ko je nosil še kardinalski klobuk. — Sikkar kronanih glav, Madžar Filip de Laszo, ki je pred kratkim umrl, je zapustil 141 tisoč funtov ali več ko 30 milijonov dinarjev. — Charlie Chaplin pripravila nov zvočni film; glavno vlogo v njem bo igrala njegova sedanja žena Pauletta Godardova, režiral bo Chaplin sam, igralca za moško vlogo pa še iščejo. — Najstarejši prebivalec v Avstriji, 105 let stari Johann Post, je te dni umrl. — Kmečke hiša se je pogreznila te dni v dolnjeavstrijskem kraju Münstelbachu; pogreza se je pa na srečo tako počasi, da sta se mož in žena še lahko rešila. Preiskava je dognala, da se je hiša pogreznila v skriven podzemeljski hodnik, ki je ostal tamkaj še izisa svetovne vojne. — Spomenik padlim redovnicam bodo postavili Francozi; v svetovni vojni je namreč na francoski fronti padlo vsega skupaj 600 sester Rdečega križa, med njimi tudi 300 redovnic. — Več ko 20 ljudi je utonilo v silnih povodnjih, ki divjajo te dni po Kaliforniji in so poplavile že 25.000 arov obdelane kmečke zemlje in odplavile 40.000 sadnih dreves. — Vodno letalo s 14 osebami je izgnilo te dni na progri Cadix-Rim; domnevajo, da ga je uničil vihar, ki je zadnje dni divjal nad Sardinijo. — Slavni letalec in znanstvenik Piccard se bo najbrže za 3 leta naselil v Avstriji, kjer je njegov prijatelj že najel zanj in za njegovo družino stanovanje v Greinu ob Donavi. — Znanstveno odpravo Papanina, Cirkova in Teodorova sta rešila iz ledenega objekta ledolomilca »Murmansk« in »Tajmir«; vse znanstveno gradivo so prenesli na ledolomilec »Tajmir«, rešenci in reševalci so se pa na ledolomilcih odpeljali proti Murmansku.

Plačajte naročnino!

Kupon št. 10

Ali žitate praktične in uporabne nasvete na ženski (5.) strani?

Odgovor:..... (Odgovorite samo »Da« ali »Ne!«)

Koliko ljudi mislite, da redno čita te članke in nasvete?

Odgovor:..... (Napišite številko)

Ime in priimek .....

poklic .....

kraj in zadnja pošta .....

Za naše veliko nagradno tekmovanje vlada med našimi bralci veliko zanimanje. Nekateri nam že zdad pošiljajo kupone, to pa seveda ni pravilno, kajti treba bo poslati vse kupone skupaj, in sicer šele ob koncu tekmovanja, torej v času, ki ga bomo mi določili. Številko bralcev ni odvisno od velikosti naklade. Vsi tisti, ki bi radi tekmovali, a jim pogoji še niso čisto jasni, naj si ogledajo naše prejšnje številke, kjer bodo našli natančni popis vseh pogojev, pa tudi vseh praktičnih in lepih nagrad.

Uredništvo

ŽRČALO naših dni

Za vsak prispevek v tej rubriki plačamo 20 din

Narodne noše in nemščina

Ni dolgo tega, kar smo obiskali neko plesno zabavo, na katero so vabili prav posebno na udeležbo v narodnih nošah. In res je bilo videti prav pestro sliko naših narodnih noš. Sedemo in gledamo. V sosesčini sta sedeli dami v gorenjski noši. Pridruži se jima gospod v bleščeči uniformi, očitno dober znanec. Čudimo se in strmimo, kajti pogovor se je pletel v oblaženici nemščini. Kljub vsestranskemu zgražanju in spotikanju družba ni prenehala z nemškutarjenjem na ves glas.

Prisotni

Nekaj o šoli

Zdi se mi, da se je to zgodilo v neki znani in zelo spoštovani šoli. Natanko se ne spominjam imena, kakor tudi kraja ne kje ta šola stoji. Glavno je, da se je to zgodilo in se še godi.

Kakor vsaka druga šola je tudi ta skoraj bi rekel prenapolnjena. Toda tudi tu ni vsakdo zadovoljen, čeprav so gg. profesorji zelo ljubeznivi in kolikor mogoče olajšujejo učencem delo. Dijaki, vsi sami Slovenci, samo dva od njih sta študirala dve leti na Nemškem, se čudijo in nerazumljivo se jim zdi izpraševanje njihovih predstojnikov. Kaj je vendar tako čudnega v tem? Vse učence izprašujejo v materinščini, samo zgoraj omenjena imata čast, da kadar jima zmanjka modrosti v slovenščini, ju izprašujejo v nemščini, in sicer v vseh predmetih. Ubogi dijaki pa poslušajo in si belijo glavo, kaj naj pridobe pri takšnem izpraševanju. Prav tako se jim zdi tudi neumljivo, da jih isti profesorji opominjajo, če bodite zavedni Slovenci in ljubite svoj jezik bolj od vsakega drugega. Ali to ne velja tudi za oba dijaka? Saj sta takisto Slovence, samo s to razliko, da sta nekaj časa drgnila klopi nemških šol.

Bernardinec

Ko sem se pred kratkim vračal domov, se je mimo mene pripeljal kolesar. Nedaleč pred menoj je z nekega dvorišča skočil proti njemu velik bernardinec. Kolesar je imel še toliko prisebnosti, da je kolo z vso močjo pognal. Zdaj se je pričela dirka. Pes je tekel tako dolgo za njim, dokler se ni preveč oddaljil od doma.

Tramvaj številka 20

Tramvaj št. 20 so že parkrat dali v časopise. Saj menda veste, kateri tramvaj je to. Tisti, ki pelje od glavne postaje do Most in ima tisto napravo, ki avtomatsko kaže postaje. Torej, ker avtomatska naprava ni pravilno kazala postaj, so dali tramvaj št. 20 v časopise. Razen tega je ta tramvaj imel par nesreč in je spet prišel v časopise. In vedeti morate, da to za uslužbenca ni bilo ravno prijetno.

Tudi jaz sem se te dni vozil s tramvajem št. 20, in prvo, kar sem opazil, je bilo, da je sprevodnik pomagal neki stari dami v tramvaju in iz tramvaja. In ker mislim, da je prav, če se kakšna nepravilnost graja, je tudi umestno, da se kakšna stvar tudi pohvali. V tem primeru posebno zato, ker so že veliko pisali, da sprevodniki ljubljanskega tramvaja niso uslužni — trditve, ki o vseh nikakor ne velja.

Novodobni vitezi

Na sam Božič se je v prijaznem trgu šaleške doline dogodilo tole: Med vračajočimi se iz cerkve je bila tudi starejša dama. Na polni cesti ledu ji je zdrknilo in padla je vznak tako nesrečno, da sama ni mogla vstati.

Mladi gospodje in gospodične v njeni neposredni bližini so se ob pogledu nanjo prav zadovoljno nasmejali. Šla sem za njo kakšnih petdeset korakov. Videč, da se iz omenjene družbe nihče ne zmeni zanjo, kljub temu, da je prosila na pomoč, sem pohitela k njej in ji pomagala na nogo.

Zalostna slika! Mislim pa, če bi se bila nesreča pripetila kakšni mlajši gospodični, da bi se zdele navzočim gospodom njihove noge vse prekratke in prepočasne.

M. P.

MEDICEJČEVA LJUBICA

Resnična ljubezenska zgodba iz časov beneške republike

10. nadaljevanje

Stari vojvoda Cosimo je preziral padarske in zdravniške umetnije in si je rajši sam zdravil svojo bolezen. Iskal si je pomoči v svojem preljubem laboratoriju.

Ure in ure je posedal visoki potomec florentinskih lekarnarjev v udobnem, s toplimi pregrinjali ogrinjenem naslanjaču v obokanem laboratoriju in mešal učinkovita zdravila za svojo bolezen.

Kadar je pisal Francescu, se je skrbno izognil Ivaninemu in Bianchinemu sporu. Namesto nepotrebnih pridrig je svojemu ljubljencu rajši kratko in jedrnatno sporočal, kakšne kemikalije še potrebuje, ali mu je za poslal nov, učinkovit recept. In ko so se mu nekoč pobile skledice za mešanje zdravil in se mu je oškrbil topilnik, je takoj naprosil svojega sina, naj mu nadomesti posodje iz lastne zaloge, kajti don Francesco je bil zadnje čase zelo spopolnil svoj laboratorij.

Oče in sin sta izmenjavala recepte strupov, kajti v bistvu sta bila oba učenjaka in znanstvenika kakor njuni predniki. Lepega dne je sinovo pismo še posebno razveselilo starega vojvodo. Francescu mu je sporočil, da se mu je posrečilo viliti gmoto, ki prav nič ne zaostaja za najfinejšim in najtanjšim orientalskim porcelanom. Hkrati s pismom je pa poslal princ regent svojeju očetu tudi prgišče dragih kamnov, ki jih je sam obrusil in vdelal v zlato.

Kadar so neznosne bolečine za nekaj dni popustile, je vojvoda Cosimo neugnano zidal gradove v bodočnost. Ze se je približal svojemu drugemu cilju in s tem tudi drugemu triumu svojega življenja.

Nekega dne, bilo je leta 1569., so že rano zjutraj po vseh florentinskih ulicah švigali mestni kamnoseki in podobarji. S seboj so nosili visoke lestve in jih postavljali pred slehernimi vrati, ki je nad njimi visel florentinski grb. Grebli so, pilili in rezljali, dokler se ni na starem grbu zasvetila nova krona. Tudi sredi nove krone je blestela bela Hlija, znamenje Medicejev, od nje pa so v zlatem vencu pršli žarki; bilo jih je ena in dvajset.

Meščani so se presenečeni ustavljali in spraševali, kaj naj pomeni ta sprejemba. Kmalu jih pa ni več mučila radovednost, kajti vojvoda Cosimo kajpak ni skrival papeške bule, ki ga je z njo svetil oče imenoval za nadvojvodo Toskane.

In v rimski sikstinski kapeli mu je sam papež posadil na osivelo glavo toskansko nadvojvodsko krono in mu

hkratu podelil tudi najvišje odlikovanje: zlato cvetlico.

Novoimenovani nadvojvoda toskanski se je v veličastnem sprevodu vrnil v medicosko prestolnico Firence. Pet let pozneje je Cosimo I., Oče domovine umrl v svoji stari palači in Francesco de' Medici je zasedel toskanski prestol.

Le katera izmed obeh mu bo povila prestolonaslednika, nadvojvodinja Ivana, ali Benečanka Bianca Cappello?

»Deček je, signore!«

»Zelo mi je žal, a madonna Bianca je zapovedala, naj nikogar izmed vas ne spustim več v hišo!«

Starikava padarska potočka, ki je težko sopihajoč komaj prilezla po visokih stopnicah, je nejeverno zmajala z glavo.

»Ne, tudi jutri ne, pojutrišnjem tudi ne. Sploh nikoli več!«

Zaman je bilo padarkino moledovanje, zaman njene prošnje in grožnje.

Ko je majordom po tem neprijateljem prizorčku odklobastral po veži, ga je Bianca po svoji služabnici poklicala v svojo sobo.

»Stotnik,« je dejala, »pomagati mi morate. Varovali ste dolgo mojo hišo, zmerom ste pazno stali ob mojih vratih, prosim vas torej, varujte zdaj tudi moje srce. Podariti vam ga ne morem več, ker je že oddano, hvaležna vam bom pa do konca svojih dni.«

»Vem to,« je zagodrnjal hišni upravnik naspol resno, naspol za šalo. »Zal mi je, da sem vas moral tedaj peljati k Medicejem, tedaj ko ste bili še tako otroško mladi, sveži in veseli! Zapovedujete, madonna Bianca!«

»Ne zapovedujem, ampak prosim, stotnik!«

»Vaša prošnja je zame zapoved, signora Bianca.«

»Potrebovala bi vašega sveta in vaše pomoči.«

Dolgo sta sedela drug ob drugem, se sklanjala nad mizo in stikala glave. Ako bi ju opazoval don Francesco, bi ga utegnula spreleteti zla misel... A don Francesco ju ni opazoval in ni ničesar zvedel o njenem skrivnostnem pogovoru.

Kmalu nato je Bianchin hišni upravnik odšel v palačo Pitti. »Il capitano« je prišel v svoji najlepši obleki, v dvorni noši francoskih kavalirjev.

Don Francesco Bianchinga ela ni pustil čakati, ampak ga je po nekaj pihlih minutah osebno sprejel.

»Kaj mi novega prinašate od Bianche?« je brez ovinkov vprašal medi-

cejski knez starega stotnika. »Ali je vse v redu v Cappellovi hiši?«

»Kar najbolje je, serenissimo,« je z umetno slovesnostjo odgovoril majordom.

»Francesco ga je presenečeno pogledal. »Kaj pa je? In tako svečani danes? Saj vendar ni praznik.«

»Blagovolite,« stotnikov obraz se je razlezel v tisoč drobnih, svečanih gubic, »današnji dan je praznik za medicosko hišo. Vsaj meni se tako zdi in želim vam dosti sreče iz vsega srca!«

Nadvojvodi se je zdelo majordomovo govorjenje čedalje skrivnostnejše.

»Praznik? Zame...«

»Bianca Cappello pričakuje otroka.« Francesco je skočil pokonci. Nič ni skrival svojega presenečenja in svojega veselja.

»Bianca? Otroka...?« je zaklical in zgrabil majordoma za naskropljeni ovratnik. »Tako pojdiva k njej, rad bi slišal to novico iz njenih lastnih ust!«

Ko sta tekla skozi sprejemno dvorano, sta srečala na pragu nadvojvodinjo Ivano. Pričakovala je svoje šesto dete. To pa Francescu ni bilo mar. bal se je le, da ga ne bi povprašala po njegovem nenadnem veselju, ki ga ni mogel prikriti. Ivana pa ni ničesar vprašala.

Zato je dejal tiho in nekoliko prisiljeno: »Lov bomo odpovedali Ivana, zvedel sem važne novice, zelo važne in zelo nujne. Naj te v nosilnici posejejo v vrt.« Ivana je nemo in otožno prikimala.

Novica, da Bianca Cappello pričakuje otroka od dona Francesca, je dospela celo v Rim. Slišal jo je tudi kardinal in nadškof Ferdinand in njegova prva misel je bila:

»Moj gospod brat bi rad imel prestolonaslednika. Meni je pa do tega, da ne bomo Cappella priznali za svojo lastno kri, da ga ne bomo posinovili. Če bo Ivana še vnaprej rodila same deklice, bom jaz edini dedič.«

Kmalu so ga pa spet dosegle novice, ki so se zdele njegovim, spletk vajnim ušesom še važnejše od prvih.

Ferdinand je imel med služabništvom v Cappellovi hiši svojega vohuna. Ta mu je zaupno sporočil, da se mu vsa zadeva ne zdi čisto prav. Njegova eminenca naj le premisli, da Cappellova prej nikoli ni hotela ničesar slišati o padarkah, mazačkah in podobnih ženskah. Zdjaj se je pa njeno vedenje čez noč spremenilo; prav rada vabi v hišo črmošolce, padarke in mešalke strupov.

Dalje pripovedati

DOTA

Madžarski napisal Z. Harsanyi

»Ljubi gospod Wilkins, semkaj niste prišli zato, da bi se z nami pogovarjali, ampak zato, da bi iz avtomata pobrali denar. Prosim, vzemite ga, kolikor ga je notri.«

»Ali, gospod Hawkins...«

»Moj dragi, nikar se ne trudite. Vaša tovarna je že dovolj vohunila pri meni. Nepristano so zvonili čisto tuji ljudje, kadar koli se jim je zljubilo, in so navajali vse mogoče vzroke, samo da bi videli, ali v kuhinji gori plin.«

III

Pri Hawkinsovih sta se oglasila dva lepo oblačena gospoda. Predstavila sta se kot dva odposlanca plinske tovarne. Gospod Hawkins jima je zelo vljudno ponudil stol.

»Gospod Hawkins,« je začel prvi, »o vaših razmerah smo dokaj natanko poučeni. Prečital vam bom poizvedbe:«

W. J. Hawkins, rojen v Oklahomi, sedem in štirideset let star, poročen, oče enega otroka. Delal je pri raznih tvrdkah. Nazadnje bil potnik za šivalne stroje. Zdjaj živi od tega, kar priložnostno zasluži. Ima skromno premoženje. Doslej še ni bil kaznovan. Drži?«

»Držite«

»Poučeni smo tudi o tem, da živite v čisto spodobnih razmerah. Kuhate na plin. Eden izmed naših vohunov, ki se je pred kratkim oglašil pri vas kot prodajalec knjig, se je o tem prepričal na lastne oči. Avtomat je pa vendarle prazen. Poslušajte se nekega trika. Priznajte!«

»Na to vprašanje vam ne odgovorim prav nič. Morebiti poznam kakšen trik, morebiti tudi ne. Če je kaj denarja notri, ga poberite ven, meni pa ni treba čas krasti.«

»Ljubi gospod Hawkins!« je zdaj začel drugi gospod. »Avtomat vam kratko in malo lahko vzamemo in vi ostanete brez plina. Iz sosednega stanovanja plina ne morete napeljati k sebi. Nam ne gre za tisto malenkostno škodo, ki nam jo naredite; za to vas lahko tožimo. Pred vsem nam gre za vaš trik, za tisti trik, ki ga doslej še ne poznamo. Kajti če boste vi ta trik raztrabili, bo šla plinarna po gobe. Vidi-

te, da govorim odkrito. Vaš trik bi radi kupili. Koliko zahtevate zanj?«

Hawkins je dobrovoljno pogledal zdaj enega, zdaj drugega gospoda, potem je pa zaklical v sosedno sobo:

»Gracija, prinesi whisky!«

Vstopila je Gracija s pijačo. Oba gospoda sta vstala in se ji predstavila. Mladenka je bila res lepotica.

IV

Hawkins je sedel v pisarni glavnega ravnatelja plinske tovarne. Med prsti se mu je kadila ogromna smotka. Razen njega so sedeli v usnjenih naslanjačih še štirje ravnatelji. Gospodje so prišli zaradi njega, samo zaradi njega. »Tako daleč smo torej,« je rekel glavni ravnatelj, »da bi nam izdali svoj trik, če bi se zedinili zastran pogojev. Povejte nam torej te pogoje!«

Hawkins se je zasmejal.

»Kaj bi storiš, če bi po sprejemu vašega denarja objavil svoj trik? Pred tem bi se obvarovali samo tako, če bi iztrebili mojo družino.«

»Torej?«

Stvar bi torej morali urediti tako, da bi jaz imel od tega korist, če bi samo vam izdal svoj trik. Moji pogoji so ti: Naredimo pogodbo, da me za dva in dvajset let z dobro plačo sprejmete v tovarno v službo. Šele potem bi imelo smisel odkupiti moj domislek. Ni vam treba takoj odgovoriti. Danes je ponedeljek. Za četrtek zvečer povabim gospoda glavnega ravnatelja k sebi na večerjo. Pogodbo lahko prinesete s seboj.«

V

V četrtek zvečer se je glavni ravnatelj oglašil v skromnem Hawkinsovem stanovanju. Pogodbo je prinesel s seboj. Spoznal je tudi Gracijo.

Hawkins je podpisal, kar je bilo treba podpisati. Petlej je rekel:

»Gracija, prinesi kos ledu!«

Gracija je prinesla kos ledu. Hawkins je odžagal tako velik in tako težak kos, kakor je bil denar, ki ga je bilo treba vreti v avtomat, potem je z glavnim ravnateljem odšel v kuhinjo, vrgel kos ledu v avtomat in nato odprl plin. Plin je veselo zaplapolal iz vijaka. Glavni ravnatelj je zmajal z glavo.

»Razumem. Led skopni in avtomat ostane prazen. Janciten domislek! Gracija, vaš oče je pravi genij! Rad bi postal njegov zelič!«

Vsak
nima toliko denarja,
da more potovati v
kopaljšče

Toda vsakdo
bi moral dati za zdravje letno
100 — 150 dinarjev in piti mesec
dni mesto druge vode samo našo
znamenito:

Radenski zdravilni vrelec
onega z rdečimi srci iz
Radenskega zdravilnega
kopaljšča Slatina Radenci
(pri Mariboru)

Zahtevajte gratis prospekt!

Deseti brat

Ljubezenska povest v verzih po Jurčičevem romanu

V sedanjih čas postavil in v stihih prell Ivan Rob

ENAINDVAJSETO POGlavJE

Tempo, tempo!

Martinek Ba'ta čevlje z rame najprej zabrusi v kot teman, potem z očmi brž Kvasa vjamé, s seboj potegne ga na stran: »Zakaj si tukaj, mi je znano, a bodi čisto brez skrbi, ker vse bo mirno poravnano, tako kot ti srce želi. A mene semkaj so prignali, ker so za nočni mir se balli.

II.

Ej, bratranec, nikar tak kisló, takó obupno me ne glej!« »Kaj, bratranec,« ga Lovre vpraša »kako je to? Od kdaj? Povej!« V odgovor mu Martinek reče: »Ker oče moj pač stric je tvoj. A to naj te preveč ne peče, da si v sorodstvu zdaj z menoj. Bogata namreč sem živina: priznal me Kaves je za sina.«

III.

Potem je Kvasu Spak razlagal kako so v zvezi te stvari, mu vse po vrsti je razkladal, prav kakor v Jurčiču stoji. Zato ne bom s tem časa tratil, da bi pogreval staro jed, že Muza me za roko vodi na Marjana poeta sled. Komur o tem je slika bleđa, ta naj kar v Jurčiča pogleda!

DVAINDVAJSETO POGlavJE

I.

Res, kar je Marjan Kvasu storil bilo ni prav in ni lepo. Kaj hočem, ko ga pa ljubezen je izmalčila takó. Ti Sfinga večno zagonetna, ti vedno si dvorezen nož: boš enemu rešila lučka, a drugemu poguba boš. Ti Marjana si zapeljala, si ga na skliko gaz poslala.

II.

Ko zvedel je, da Kvas je v ječi, da prosta je za zdaj mu pot, je brž na Slemenice nesel pokazat svoje Muze plod. Tam našel Manico je blede, vso mračno, s solznimi očmi, in z upalno je besedo takole spregovoril k nji: »Čuj, Manica, nikar ne joči, zdaj naju nihče več ne loči.«

III.

A Manica ga je ostela in pesmi brati ni hotela, pobesil se je nos njegov, popihal jo je brž domov. Ko ga samota je objela, tedaj je Marjan vase šel, spoznal je svoja kriva dela, se bridko jokati začel: »Čemu sem Kvasa v ječo spravil? Človeka v sebi sem zadavil.«

SISTOM
PASTA ZA ZOBE

Po priporočilu naših zobozdravnikov

Dobi se povsod!

Vsak dan eno dobro delo!

Morda je bila marsikatera izmed vas v mladih letih članica ene najlepših in najzgodnejših mladinskih organizacij — skavtstva. Upam, da si je izza tistih zlatih dni ohranila vse do danes važno in lepo skavtsko zapoved: Stori vsak dan vsaj eno dobro delo.

Kaj mislite, ali bi bilo res tako napak, ako bi to skavtsko zapoved presadili tudi v vsakdanje življenje? Ali bi ne bilo lepo, ako bi se vsaka izmed nas v dnu srca odločila: »Danes bom storila vsaj eno dobro delo?« In mislite, da ta vaš sklep v srečih vaših bližnjih in najbližjih ne bi našel toplega odmeva?

Dandanes je težko svojim bližnjim izkazovati dobra dela, kajti vsakdo misli, da je dobronamerni najbolj potreben in da je torej ne kaže razpovedati za druge. To znanje, ali bolje, ta predsodek pa kakor mnogo drugih, zelo šepa. Saj ni treba, da z našim vsakdanjim dobrim delom omajamo tako zelo našo gmotno in moralno imovino, da storimo takšno dobro delo lahko samo vsako leto enkrat. Nasprotno! Dobra dela niso zmerom v zvezi z denarjem in moralno si z dobroto samo opomoremo.

Naštevati te vrste dobra dela se mi zdi malodane nepotrebno, kajti slehernemu človeku se vsak dan ponuja tisoč priložnosti, da stori kaj dobrega. V življenju s starši, prijatelji in poklicnimi tovariši nam ne bo nikoli zmanjkalo priložnosti za dobroto in pomoč.

Spomnjam se, kako sem bila občutljiva, ko sem bila še majhna. Nisem mogla prenesti misli, da so na svetu ljudje, ki trpe, ko se jaz lahko veselim, in ki so lačni, ko sem jaz sita. Seveda sem kot majhno razvajeno dekletce lahko vsakemu beracu dala »krono« — tedaj so bile še papirnate — in ta zavest, da sem nekemu pomagala, me je vselej navdala z nenavadnim, sproščenim veseljem. Kajpak sem bila tedaj še zelo majhna, tako da si pomoči in dobrega dela še nisem mogla predstavljati tudi moralno in etično.

In ko sem pozneje zrastle, se je pripetilo, da nisem nič več imela toliko denarja, da bi lahko vsakemu revežu dala krono. Doma so mi zabili, da smo sami toliko ko reveži in da tudi nam nihče ničesar ne da. Seveda smo imeli zmerom dovolj ješči, dovolj obleči, vendar so se nad

menoj in mojimi starši zgrinjale skrbi kakor tesni, grozeči oblaki. In tedaj sem imela kmalu priložnost spoznati, da je poleg denarja še dosti, dosti druge pomoči, ki je z denarjem sploh poplačati ne moremo.

Morda najizdatnejša in najpotrebnejša pomoč je dobra beseda, dober nasvet. Z denarjem si lahko kupiš marsikaj, zaupanja in prijateljstva si pa ne moreš kupiti. In ne moreš si kupiti tolažilne besede, ne-sebičnega nasveta in ne vdane, zveste ljubezni. Vse to pa lahko imaš in razdajaš, ne da bi pri tem izgubljala, ravno narobe, zmerom si boš samo pridobivala.

Morda bo za marsikatero vsakdanjo dobro delo že to, da bo pazila na svoj jezik in da ne bo nikoli po nepotrebem žalila svojih bližnjih — čeprav je živčna in slabe volje. Druge spet čaka priložnosti za dobra dela nekje drugje, priložnosti je vendar toliko, kamor se ozreš, na vseh koncih in krajih je toliko revščine in bede!

Vse tiste, ki se bodo odločile, da bodo dosledno in resnično vsak dan stisnile narediti vsaj eno dobro delo, bodo za plačilo vsak dan doživle tri lepe, svetle trenutke! Prvi trenutek bodo doživle zjutraj, ko bodo pre-

KAR SO VEDELE IN ZNALE ŽE NAŠE BABICE

Ne moremo tajiti, da so bile tudi že naše babice in prababice čedne in lepe ženske, čeprav niso še poznale vseh mogočih modnih in kozmetičnih »hokusov pokusov«, ki jih imajo danes ženske tako v časteh. Svoje dni so ženske uporabljale za lepoto preproste lepote pripomočke, naravnejše in kajpak tudi cenejše kakor zdaj. In vendar so tudi tedaj pesniki opisovali nežno žensko polt, sijaj svetlih, bleščečih oči, kras zlatih (ne pobeljenih) plavil las itd.

Kaj so pa vendar počele naše lepe prednice, da so brez vodikovega prekisa in brez barvil za trepalnice tako zelo ugajale? Nič posebnega; živele so zmerno in pametno in niso pozabljale, da je razen lastnega lepotežanja še toliko lepih, zanimivih in koristnih stvari na svetu.

Evo vam nekaj nasvetov iz praktičnega predala naših babic:

Vsak večer namočite košček vate ali krpico platna v mlačen kamilični čaj in si z njo izpiraj oči; namesto kamilice prav dobro uporabite tudi ostanke ruskega čaja, kajpak brez sladkorja.

Če hočeš zvečer ven, pa si utrujena in zbita, si osveži oči z istimi obkladki, a v rožni ali borovi vodi.

Vsak večer si namaži trepalnice in

Franck
daje kavi
aromo-barvo-izdatnost

ljiva zvečer, a vsaj dve uri pred spanjem.

Z enim jajcem, pol citrone in nekaj kapljicami olja ali mleka si lahko pripraviš imenitno lepoto masko, ki poživljuje krvni obtok in napne kožo na obrazu. V lončku zmešaj jajčni rumenjaki s citronovim sokom, pridaj še nekoliko olja, potlej pa vse skupaj namaži na obraz in pusti nekaj minut, da se stirdi. Z mlačno vodo izmij, nalahno umij obraz v vroči, potlej pa v mrzli vodi.

Kadar hočeš zvečer ven, pa nimaš pripravljene kopeli, si otri vse telo z mokrimi frotirkami, in sicer prični pri nogah; potlej se pa s suho frotirko obriši, obleci in leži v zastrto sobo; z blazinami si vzdigni dolnji konec postelje, tako da bodo noge višje od glave. Počivaj vsaj pet do sedem minut in imej ta čas na obrazu vroč obkladek, namočen v čisti vodi. Vstani in se

Naše tekmovanje

Umestna kritika

Med mnogimi prispevki in kritikami našega gospodinjkega tekmovanja smo prejeli tudi spodnjo, menda precej upravičeno kritiko gospodične Zednikove. Veseli nas, da se gospodinje za naše tekmovanje tako živo zanimajo in se ponovno obračamo do vseh izkušenih gospodinj s prošnjo, naj povedo besedo, dve o tem, s koliko denarja lahko dva človeka en mesec živita. Te prispevke bomo ne glede na vsoto 1200 dinarjev uvrstili v naše tekmovanje in jih kajpak tudi pri nagradah upoštevali.

UREDNIŠTVO

Naj se k anketi »Naše gospodinjkega tekmovanje« oglasim tudi jaz kot vestna čitateljca »Družinskega tednika«.

V predzadnji številki vašega lista se mi je zdel članek gospodične Sonje skorajda neverjeten. Zdi se mi, da bi gospodična lahko primaknila tu nekaj desetakov, tam pa celo še stotak, pa še ne bi zapadla v razkošno življenje nekaterih meščanov, pač bi pa žvela s svojim možem mirno družinsko življenje v mestu, kakršnega si pač sama želi.

Prva njena točka obravnava stanovanje: Za 200 din danes pač težko najdeš značno, prostorno in povrhu tega še udobno stanovanje v mestu. Tukaj gospodična že lahko prida brez škode čunala gospodična Sonja za 190 din,

Redna stolica
Leopilt
Oglas ref. 5 Br. 31470 dne 24. XII. 1935.

150 do 200 din. Mirne duše naj namreč računata za stanovanje 350 do 400 dinarjev.

II. Hrana. Špiceriji, ki jo je naranaj prida še 90 din, tako da bo vse skupaj zneslo 280 din. Kruh naj pa peče doma, ker je izdatnejši in bo tudi njenemu možičku najbrže boljše teknil. Tudi na trgu se ne pomeni razmetavanje denarja, ako nakupi gospodinja za 200 din na mesec. Danes je dražje to, jutri ono, in tako se kaj hitro prekorači proračun. Mleko naj stane 60 dinarjev na mesec. Ko je pa gospodična omenila, da bi mesarja odpravila s 40 din na mesec, se mi je to zdelo smešno. Ne vem, ali računata s tem gospodična samo govedino, ali nekaj zrezkov, ali pa zabelo? Mislim, da tudi za mesarja lahko odrine do 190 din na mesec. Po mnenju gospodične Sonje znašata hrana in stanovanje 530 dinarjev na mesec, a po mojem 1130 dinarjev.

Zdi se mi tudi, da kot gospa gospodična Sonja ne bo mogla prihraniti že 150 din vnaprej za obleko. To pač dvomim prav tako pa tudi dvomim, da bi oba, žena in mož hodila v službo, kajti danes je mnogo deklet, ki zamaščejo zaslužka. Pri tem naj pa poudarim, da se poročeni ženi bolj poda gospodinstvo kakor pa urad.

Za kurjavo bi porabila 100 do 120 dinarjev na mesec. Gospodična Sonja naj si pa tudi privoščiti nekoliko zabavo in naj tudi pri sukancu in drugih malenkostih primakne še 20 din, da bo v proračunu 70 din. Zelim ji v bodočem zakonu dosti sreče in malo razočaranj!

Morda bodo tudi v mojem prispevku našle bralke kakšen nedostatek, tu in tam kakšno napako. Čas in razmere nas v vsem izučje. Vem, da se kot devetnajsetletno dekletje še ne smem in ne morem meriti z izkušenimi gospodinjo.

Vas pozdravlja Tončka Zednikova.

Ročabni nasveti

Medeninaste ploščice z globoko vtisnjenimi okraski ali črkami ne smeš čistiti z raznimi tekočimi čistilnimi pripomočki, kajti utegnili bi se ti kakor bela voda nabrati po vtisnjenih črkah in osušiti. Čisti jih s posebnim praškom, ki ga dobiš v drogeriji.

Potemnelo srebrnino očistiš, če jo umiješ v krompirjevi vodi in jo potlej dobro izbriseš.

Duh po ribah preženeš z jedilnega orodja, ako ga takoj po uporabi očistiš najprej z navadnim pepelom, potlej pa s toplo vodo.

Masno steklenico napolni do polovice z vodo, ki si vanjo zmešala nekoliko žaganja. Steklenico nekajkrat dobro potresi, potem pa izmij: maščoba bo izginila.

Simona.

Zdrava in lepa koža: **SOLEA** MILO IN KREMA

mišljevale, kje bi bila tisti dan njihova pomoč najbolj na mestu. Drugi trenutek bo tedaj, ko bodo opazile, da njihovo prizadevanje ni bilo zaman, da so tisti dan res izpolnile svojo dolžnost; to zadoščenje bodo občutile koj po storjeni dobroti.

In tretji in najpotnejši trenutek sreče in zadovoljstva bodo doživle zvečer, ko bodo nehote pretehtavale dan, ki je spet pravkar zdrl in v večnost. Tedaj se bodo zavedele, da so tisti dan marsikaj nepotrebne in nepravšne storile, morda celo koga razžalile, ali pa storile nekaj, kar jim vest očiata. Vendar bo pa kakor svetilnik v tej temi svetilo njihovo dobro delo in jim bo pričalo, da tudi tisti dan niso živele zaman.

obrvj s čistim ricinovim oljem; to olje je neprekosljiv lepotni pripomoček, kajpak le tedaj, če ga stalno uporabljamo.

Pred umivanjem glave si vsakokrat natri lasišče z oljivim oljem, ki ti bo odpravilo neprijetno srbečico in prhljaj, nahranilo lasne korenine, okrepijo lasišče in poživilo krvni obtok.

Vsak dan krepko krtači lase in sicer v nasprotni smeri rasti, torej od korenin navzgor proti vršičkom. Ščetka naj ima preprost lesen držaj in ne pretentkih in ne preostrih ščetin.

Zjutraj se nikoli ne kopaj v vroči vodi, kajti vroča voda slabi telo in človeka nekako uspeva. Priporočljiva je mrzla prha, za občutljive ljudi pa samo vsak dan najprej topla, potlej pa mlačna prha. Vroča kopel je priporoč-

ljiva oblačiti; šele ko boš počesana, prični nego obraza.

Mokre frotirke so res izvrsten lepotni pripomoček; ako prideš z daljšega potovanja utrujena domov in se moraš prav kmalu pokazati v družbi, kjer bi bila rada videti lepa in sveža, si takoj ko prideš domov, otri vse telo z mokrimi frotirkami.

Pomni, da le zdrav duh v zdravem telesu lahko uspeva. Kolikokrat imamo priložnost opaziti na obrazih svojih bližnjih, kako jih olepša notranje zadovoljstvo in kako jih postarata žalost in jeza. In narobe; v šibkem neodpornem telesu le redkokdaj uspevata duh in um, če pa vseeno hočeta navzgor, si morata s težavo krčiti pot. Zatorej ne zametujmo pocieni in dobrih lepotnih pripomočkov! (n)

Naša kuhinja

KAJ BO TA TEDEN NA MIZI?

Četrtek: Golaževa juha,* govedina s krompirjevim pirejem in čebulno omako, snežne kepice v vaniljevi kremi. — **Zvečer:** Goveji golaž s krompirjevim cmoki.

Petek: Ribji golaž, rezanci, marmornati kolač z malinovim odcedkom. — **Zvečer:** Ocvrte sardelice s fino mešano solato.

Sobota: Goveja juha z rezanci, cvetača s kisom in oljem, krompirjev pire, kuhana govedina. — **Zvečer:** Goveji zrezki s fižolovo solato.

Nedelja: Goveja juha z rižem, golaževa pečenka s krompirjevim cmoki, jabolčni kompot. — **Zvečer:** Mrzli narezek, sir, pivo.

Ponedeljek: Zelenjavna juha, omaka iz vložnih kumaric, krompirjev pire. — **Zvečer:** Piščanec v obari, močnatni cmoki.

Torek: Juha iz ovsenih kosmičev, pražen krompirček, teletina, kisli hren. — **Zvečer:** Mrzli narezek, ribja pašeta,** obloženi kruhki.

Pojasnila

*Golaževa juha: Potrebujš pusto govedino, drobno zrezane čebule, precej masti, presni krompir, sol, paradižnike in papriko. Drobno zrezano čebulo navroči mast; umeni ocvrni začini z milo papriko zalij z juho in nekaj časa duši. Doda; na kosce zrezano meso, na rezine narezane paradižnike, ali pa nekoliko paradižnikove mezge. Osoli in pokrito vse skupaj do mehkega duši; dodaj na kocke zrezan krompir, zalij z vodo in jo mehkega duši. Zalij s toliko vode kotikor juhe potrebuješ.

**Ribja pašeta: za to pašeto praktično uporabiš ostanke rib; pripravi testo iz 15 dke presnega masla, 37% dekagrama moke, soli, žlico pecivnega praška in nekoliko vode. Dobro razvaljaj, ga daj v pekačo, vendar ga pa toliko obrdži zunaj, da ga bo dovolj za pokrivajo v pekači. Zreži ribje ostanke na kosce, ravno tako gorak krompir kuban telečji jezik, malo glavico cvetače in 2 do 3 gobe. Vse to previdno zmešaj z nekaj jajci, nekoliko kisle smetane, poprom, muškatinim oreškom in oastrganim kruhom. Tadev namazi na testo, ga pokrij z drugo polovico testa in pol ure peči v pečici. Med tem časom pripravi gobovo omako in jo serviraj zraven ribje pašete.

Deset zapovedi za ljubkost in lepoto

Že stari Rimljani so imeli navado reči: »Kaplja za kapljo še kamen izdolbe«, kajti zavedali so se, kako škodljive in kvarne so nekatere razvade. Dobro bi bilo, ako bi se te resnice zavdale tudi ženske. Potlej najbrže ne bi tako neskrbno mežikale v solnce in pačile obraza, ne bi tako malomarno prekladale rok in gubale čela. Kaplja za kapljo celo kamen izdolbe, večno gubanje čela in pačenje obraza pa pokvari še tako nežno in mlado obličje, da se postara dosti prej, kakor je potrebno.

Vendar pa ne smemo misliti, da se takšnih razvad ni mogoče otresti. Kakor smo se jih privadile, se jih bomo tudi odvadile, posebno, ako pomislimo, da najbrže ne delamo vsega napak, ampak samo nekatere stvari. Na naši sliki smo zbrali deset usodnih napak, ki jih je nedvomno že kdaj pa kdaj zagrešila vsaka izmed naših bralk. Med njimi je pa gotovo tudi ta ali ona napaka, ki je pri kateri izmed vas še posebno ukoreninjena. Tisto si velja zapomniti, potlej ji pa napovedati boj na življenje in smrt!

1. Pazite na svojo brado, kajti podbradek si kaj hitro pridobimo, težko ga pa spet odpravimo. Nikoli po ne-

potrebem ne sklanjajte glave, tudi pri frizerju in pri šivanju ne. Nasprotno, če le morete, nosite glavo pokonci, to bo zmerom naredilo tudi na druge dober vtis.

2. Nikoli ne pačite obraza, tudi ne, kadar vam nagajata veter in sonce. Pri jarki svetlobi nosite naočnike; bolje je imeti belo obrobljene oči, kakor pa tucat gubic okrog oči in po čelu. Marsikatera čisto podzavedno pri vsakdanjem delu guba obraz, morda ko čisti solato, ali ko se sklanja nad pisanjem. Zapomni naj si pa, da z voljo lahko tudi te podzavedne napake odpravi.

3. Držite se zmerom ravno! Nikoli ne pobešajte ram, kajti tako postajata vaš hrbet okrogel in vaša postava

6. Če le morete, stojte tako, da bodo noge zmerom vzporedne in pazite, da ne boste držali prstov narazen in pet skupaj. Noge sleherne ženske, pa naj bo sicer še tako ljubka, se nagibajo k obliki črke X. Zakaj bi torej to napako še poostirile z nepazljivostjo?

7. Ne krivite prstov, kajti tako pospešujete slabo držo stopal in hkrati tudi grdo »storasto« hojo.

8. Nikoli čisto ne stegnite svojih rok, kajti ženske roke se nagibajo k isti napaki kakor ženske noge. Ako čisto iztegnete roke, se zde, kakor da bi bile v komolcih prelomljene, črta rok je tedaj grda in nepopolna. Zmerom se torej rajši odločite za nekoliko zadržan, nežen gib.

okorna. Samo ravna drža je mladostna in ljubka.

4. Nikoli ne upirajte rok v boke. Ako stojite ravno in upirate roke v bok, poudarite s tem želodec, rame pa izgube lepo črto, ker ključnici izstopita.

5. Nikar ne napanjajte vratnih mišic. Ravno ta gib je navadno čisto podzaveden, zato ga je tudi težko odpraviti; ako pa hočete imeti lep vrat, morate z voljo izkoreniniti tudi to razvado.

9. Pri poklekovanju zmerom poklekajte na pete, vendar tako, da se narta dotikata tal. Ako boste poklekile tako, boste videti mlade in gibčne, ako boste pa sedale samo na pete, bo grda hrbtina črta pokvarila vso ljubkost, ki jo ima lep ženski hrbet.

10. Dihajte pravilno, vselej globoko vdihnite in še globlje izdihnite, da se vam bodo pljuča napela in spet sprostila. Prsni koš bo tako širok in zdrav, drža bo pa naravna in lepa.

PROBLEMI NAŠEGA ČASA

Spolno življenje v zakonu

Po članku Frederika Harrisa v mesečniku »The Reader's Digest, Pleasantville, (Newyork).

Menda je le malo osebnih problemov, ki bi bili dandanes za moški in ženske svet bolj pereči, kakor je spolna prilagoditev v zakonu. Izrazito slaba spolna prilagoditev je pogosto konča s hudimi živčnimi motnjami, z omajanjem zakonske skupnosti in z bednim občutkom duševnega ponižanja. Vendar pa to še ni najbolj pereča stran tega problema. Prava tragedija je v tem, da v spolnem življenju toliko ljudi blodi brez cilja, in da spolno življenje v zakonu ni globoko osrečujoče doživetje, temveč element razočaranja in duševnega razdejavanja.

Spolne zadeve le prereditko s pametjo obravnavamo, celo pri nas v Ameriki, t. j. deželi s tako visoko civilizacijo; posledica je, da živimo v meglenem somraku pod težkimi oblaki vseh mogočih predsodkov. Pomen spolnega nagona za zvezo med možem in ženo v zakonu je še zmerom nejasen, ker svojega doživetja ne analiziramo. Od narave prejmemo samo mogočen in zapovedovalen organski nagon, a pri spolni vzgoji v mladosti nas pozabijo poučiti, kako bi ta vznemirljivi nagon uspešno spravili v sklad z drugimi problemi zakonskega življenja.

Kako neki dosežemo takšno popolnost? Ne verjamem, da bi se temu vprašanju izognili s kakšnim nedoločnim poduhovljenjem spolnosti. Ali si ne bi rajši poskušali rešitve s tem, da pritegnemo spolno življenje v krog prave zakonske skupnosti in ga dvignemo v zares vzajemno zadevo obeh koncev? To pomeni, da naj bi se vsak zakonski drug namesto da išče samo osebnega spolnega zadočenja, najprej pobrigal za svojega tovariša in tako pripomogel k dosegu spolne skupnosti. Bistvo vzajemnosti je v tem, da ima biti vse doživetje, od prvega ljubkovanja pa do vrhunca spolnega občevanja, obema zakoncema nekaj bistveno istega, kar naj obema podeli isti občutek trajnega ugodja. Zavedam se, da človeštvo ne pozna popolnosti, vendar se ji pa lahko tako zelo približa, kolikor je pri skupnem življenju sploh mogoče. Oba zakonca naj bi razumela pomen vseh svojih dejanj in naj bi stopnjevanje spolnega dražljaja če le mogoče doživela hkrati; oboje naj dosežeta vrhunec, ki je brez-pogojno potreben za duševno in telesno ugodje.

Jasno se zavedam težav pri uresničenju tega cilja; edina drugačna možnost je v tem, da se en zakonski drug naučijo na stroške drugega; a ravno te izkušnje zbuje navadno v ženi tisti odpor proti spolnemu aktu, ki je razdejal življenje že toliko zakonskih žen. V prvih dneh zakona dviga ženo njena velika ljubezen, pozneje pa občutijo takšne žene čedalje večji obup in grozo ob strasti, ki naj bi ji služile, ne da bi pri tem uživale.

Čudno se bo zdelo, da moram vse to pisati v zdanjem, tako prosvetljenem času, a govoril sem z več resnimi in inteligentnimi zakonskimi možmi, ki niti niso vedeli, ali so njihove žene pri spolnem občevanju sploh kdaj občutile tisti vrhunec spolne blaženosti, ki mu pravimo orgasmus. Pri vsej odkritosti teh zakonskih mož moram pa vseeno pripomniti, da niso modro ravnali, ko niso pokazali nikakršnega zanimanja za spolne občutke svojih zakonskih družic. V takšnih okoliščinah kajpak ne more biti skupnega doživetja.

Idealna spolna tovariša sta tista zakonca, ki jima je bistvo njunega problema čisto jasno. In kakor si v vseh drugih zadevah vse brez-pogojno zapuata, tako tudi tukaj. Skupaj sta se počutila o vsem, kar se tiče njunih teles, pa tudi o značilnih psiholoških reakcijah moškega in ženske. Vesta, da morata iz prilagoditve svojih razpoloženj drug drugemu poskušati prave trenutke za spolno utešitev. Strahu drug pred drugim nimata. Za vsakim hudim razburjenjem mora priti občutek sproščanja, občutek popolne svobode; in to neobzdrano svobodo imata, ker oboje vesta, da njun drug ne hlepi sebično zgolj po lastni osrečitvi. Nevarnosti za nesmotrno spolno početje ni, če skušata oba zakonska druga z uvidevnostjo razumeti spolno življenje drug drugega.

Ljubezen ima mnogo razvojnih faz, a vse te faze se združujejo v smotru ljubezni, v želji po združitvi z ljubljanim bitjem. Spolni odnosi utegnejo pri obogatitvi in spolnitvi enotnosti igrati važno vlogo. Ko pride čas zanje, utegnejo bolj kakor katera koli druga oblika ljubezni predstavljati najiskrenejši in najnežnejši občutek združitve v eno. Kakor se nam zde sijaj zaljubljenih oči, dotik ljubljene roke, nežni poklon poljuba — same čutne stvari — ne samo simbol, ampak celo bistveni del ljubezni, tako utegne biti tudi spolno občevanje, najintimnejše vseh čutnih doživetij, velepoln izraz obojestranske ljubezni. Spolnost, ki je nje edini namen utešitev lastnih

želja, se nagiba h krutosti in brezsrčnosti. Kadar je pa njen cilj vzajemno doživetje, tedaj je spolnost služabnica nežnosti in ljubezni. Takšno je idealno doživetje.

Največja težava za uresničenje te vrste razmerja je pa naš čudaški odpor — navadno posledica privajene in napačne molččnosti v vseh spolnih zadevah — proti temu, da bi pritegnili v spolnost tudi socialni moment. Navadno pravimo, da je narava pravi kazipot. Te vrste spolno občevanje, ki smo pravkar o njem govorili, pa nikakor ni »naravno«. Prav tako nendaravno je kakor cestna železnica ali Beethovnova simfonija; je plod človeške potrpežljivosti, inteligence in spretnosti. Spolno življenje nižjih živali in primitivnejših ljudi je bolj ali manj slučajno, zelo sebično in pogosto nasilno. Edini namen te vrste spolnega življenja je množitev, vendar pa prav nič ne obogati doživetja obeh spolnih tovarišev. Vzajemnost v spolnem razmerju je umetna pridobitev in umetne pridobitve se ne dogode kar tako, slučajno. Nekatere zapreke so manj tehtljive: velika časovna razlika med možem in ženinim spolnim reagiranjem; nastalost duševnega razpoloženja v nekaterih dneh, svojevrstne majhne zapreke v času, kraju ali pripravah — zapreke, ki so sicer same po sebi nepomembne, vendar pa utegnejo postati pri tem posebnem doživetju nenavadno važne. Skoraj vse takšne zapreke pa s potrpljenjem in spretnostjo lahko odstranimo. Pogosto morata mož in žena zaradi pretirane molččnosti dolgo prenašati to ali ono nevršečnost, ki bi jo z obojestransko

uvidevnostjo utegnila kaj hitro odpraviti.

Ponovim: to ni nikakšno instinktivno početje, ampak nežna in osebna prilagoditev, ki je ravno tako umetnostna kakor katera koli druga nadpovprečna duševna zmožnost človeštva. Priuštiti se je moramo temeljito, tu ne zadoščajo dobri nameni. Nič hudera ne sluteča nepremišljenost ustvari pogosto oni nesrečni konflikt pri doživetju dveh ljubečih se zakoncev, ki telesni akt na videz odtrga od duševnega; in ljubezen mora potlej spet s trudom plezati iz prepada, ki jo je vanjo tako nepremišljeno vrglo. Mnogo so že pisali o enoličnosti monogamskega zakona. Toda kjer prinese v zakonski skupnosti privzgojena spolna spolna prilagoditev obema zakoncem skupno blaženost, ni prostora za enoličnost, kajti pravo bistvo spolnosti je njeno naraščanje in upadanje. »Prvo nežno in neskrbno zaverovanost« doživimo zmerom znova in zmerom znova slavimo resnično in živo združitve dveh ljubečih se bitij v eno.

Po mojem mnenju to skupno uživanje spolnega užitka oba zakonca druga tako uteši, da za njiju v krogu njunega zakona ni več spolnega problema. Nič več ne čutita hrepenenja po zakonski nezvestobi. Ljudje, ki so imeli priložnost preiskati mnogo takšnih problemov, so mi povedali, da si utegnemo pod takšnimi pogoji ohraniti spolno ljubezen vse do praga v svojo starost. Kako lepa je misel, da se moreta ljubeča se zakonca še potem, ko sta že zdavnaj prekoračila svoja zrela leta, ogreti ob skupnem čustvenem doživetju, ki jima priključ v spomin vsi nežno romantično mladostne zanesenosti. Zmerom bomo doživeli bogato plačilo, če bomo skušali bilžnje osebno razmerje razviti do najvišje popolnosti. (n)

Lovci biserov

Teško si predstavljamo, s koliko nevarnosti in napora je zvezano iskanje biserov v morskih globinah.

Lovci biserov in potapljači so vseh mogočih narodnosti. Med njimi so belci, Kitajci, Japonci, Malajci in otočani iz Južnega morja. Največ jih pa pride s polinezijskih otokov; to so že rojeni potapljači, ki se spuščajo dvajset do dvajset metrov globoko brez tehničnih pripomočkov in ostanejo pod vodo tudi do štiri minute. Njihova potapljaška spretnost nas nehote spomni na umetnike indijskih fakirjev, ki jih žive pokopljejo.

Ti potapljači najprej kake tri minute nepremično sede na palubi ladje, sistematsko vdihavajo zrak in ga izdihavajo manj, kakor so ga bili vdihnili. Tako si naberejo toliko zraka, da se zdi človeku, kakor bi svoja pljuča napenjali in raztezali, ko da bi bila iz gumija. Nato spuste potapljače naglo v odprti železni košari v vodo. Potapljač vzame s seboj v globino samo nož in košarico za spravljanje školjk; železno košaro pa spuste po močni, debeli vrvi in z njo da potapljač tudi znamenje, če mu grozi nevarnost ali pa, kadar hoče navzgor.

Naporno delo, a malo zaslužka

Nekatere biserne školjke so komaj tolikšne kakor dan, druge so pa spet težke šest do sedem kil. V majhnih školjkah so navadno najdragocenejši biseri, zato pa njihova lupina nima nikakršne vrednosti. V velikih školjkah res ni dragocenih biserov, vendar je v njih debela plast biserovine, ki gre prav dobro v denar. Velike školjke so zato tisti zaželeni plen, ki hrepene

po njem vsi potapljači, kajti one predstavljajo vsakdanji zaslužek teh podmorskih težakov. Eno samo drobno, čisto zrno bisera utegne pa polinezijskemu potapljaču nakloniti dovolj bogastva za vse življenje, a ne smemo pozabiti, da nekateri potapljači iščejo tak biser že dvajset in še več let, pa ga še zmerom niso našli.

Glavni zaslužek polinezijskega potapljača so torej velike školjke z biserovino. Te školjke pa pogosto leže v globlini tridesetih metrov, ki se vanjo ne upa spustiti niti najspretnejši polinezijski potapljač. Ako se pa vseeno odloči, da bo poskusil iskati tako globoko, se mora oborožiti z masko, ki jo napolnijo z zrakom. Se za večje globine uporabljajo posebne kisikove maske, ki so pripravljene tako, da ne prepuščajo vode. Potapljač se pa v takšni okorni obleki le težko giblje; v njej se niti ne sme prikloniti, kajti stisnjeni zrak v obleki bi pretrgal blago, v obleko bi vdrla voda in potapljač bi se zadušil.

Boj z divjimi morskimi »prebivalci«

Najnevarnejši sovražniki lovcev na bisere so »prebivalci« morskih globin. Najstrašnejša med njimi je velika hobotnica (polip), ki se skriva po obraslih duplinah na morskem dnu in se od ondod z veliko hitrostjo požene na potapljača. S svojimi osmimi lovčkami — nekatero izmed njih so dolge po 18 metrov — preganja potapljača. Ko se ga naposled le z eno lovko oklene, se pa hitro z ostalimi sedmimi prisesa na morskno dno. Znamenje za rešitev je v takšnem primeru čisto odveč, kajti hobotnica se tako močno drži dna, da je pomoč vsega ladjinega moštva samo jalov trud. Nesrečni potapljač je zapisan smrti, če se mu ne posreči še pravočasno z nožem prerezati strahotnih lovk. Včasih se zgodi, da naposled potegnejo omedlelega potapljača iz vode še v objemu debelih lovk, ki mu jih morajo razrezati s telesa. Takšne zgodbe o potapljačih se nam utegnejo zdeti junaške pravljice, pa so vendar gola resnica.

Zelo nevaren morski prebivalec je tudi morski volk; posebno nevarna sta beli in modri morski volk, ne dosti manj pa kladivasti in tigrasti morski volk. Lovci biserov ločijo te štiri vrste morskih volkov skoraj tako natančno kakor ločimo mi razne vrste psov. Morski volkovi so posebno nevarni, kadar je morje viharno. V lepem vremenu plavajo namreč tik pod površino, v burji in v viharju se pa skrivajo v morskne globine in napadajo vse, kar jim križa pot.

Velika nevarnost za potapljače so tudi velikanske školjke, ki imajo pogosto v premeru meter ali pa še več in tehtajo tudi do petdeset metrskih stotov. Potapljač jih navadno niti ne opazi, kajti prirasle so v morskno dno tamkaj, kjer je največ morske trave. Navadno so njihove velike lupine razkrcene in če potapljač po nesreči stopi mednje, se hitro zapro in nesrečnikova noga ostane v strašnih kleščah. V takšnem primeru se potapljač reši samo tedaj, ako z nožem prereže tiste mišice, ki jih orjaška školjka drži v svojem železnem precepju. Nekateri potapljači so si rešili življenje podobno, kakor si ga rešijo ujete lisice; sami so si z nožem odrezali nogo.

Beden zaslužek

Čeprav je delo potapljačev zelo naporno, vendar ti težaki zelo malo zaslužijo. Le malo potapljačev vzdrža v svojem poklicu več ko deset let. Spreten potapljač potegne v nekaj urah iz vode pet do šest metrskih stotov školjk, a dve tretjini jih je nerabnih, v tretji tretjini je pa navadno le cennejše biserje. Polinezijski potapljač zasluži le redko več kakor 10 do 12 funtov na mesec, v našem denarju okrog 2.200 din. Na prvi pogled se nam zdi to čisto lep denar, toda pomislite moramo, da potapljač opravlja svoje delo samo osem do deset let in da mora s tem denarjem živeti vse življenje, ker nima pokojnine. Kajpak, ako se potapljaču nasmehne sreča, da najde dragocen biser, je preskrbljen do konca svojih dni. Dobil dragocen biser je pa težje, kakor zadeti v loteriji glavni dobiček.

Pred osmimi leti so se razmere nekoliko popravile, kajti tedaj so ceylonsko in madagaskarsko obalo proglasili za naravni park in s tem zmanjšali možnost konkurence. Od tistih dob je pa trgovino z biseri zajela kriza. Bogatini so svoj okus spremenili, naklonili so svoje simpatije drugemu okrasju in tudi industrija umetnega biserja se je bila medtem zelo razvila.

Dame iz visoke družbe, ki nosijo okrog svojih vitkih vratov ovratnice iz dragocenih biserov, se menda le redkokdaj spomnijo velikanskega truda in nevarnosti, ki jih je moral prestati ubogi potapljač, preden je iz morskih globin prinesel za svojo bedno plačo teh nekaj belih, svetlih biserov, ki zdaj krase njihove lepe rame, vratove in roke... (n)

Kirurški uspehi v l. 1937.

Slavni francoski kirurg profesor Gosset je ob pričetku letošnjega leta v nekem intervjuju naštel vse uspehe, ki jih je lani dosegla kirurška veda in ki so po profesorjevem mnenju pravi trumfi znanosti.

Na prvem mestu navaja profesor Gosset nov način anestezije (omamljenja), ki je ustvaril pravo revolucijo v tehniki narkoze, tako da bomo odslej lahko govorili o dveh razdobjih v kirurgiji: o razdobju pred uporabo nove tehnike in o razdobju po njej. Odkrili so namreč nov plin, cyclopan, ki res idealno ustreza vsem zahtevam

docela nenevarne narkoze in ki je doslej še vsakokrat zanesljivo učinkoval, ne da bi bil ta učinek v zvezi z neprijetnimi posledicami. Neprijetnosti pri kloroformiranju (bijuvanje, dušični občutki in podobne nevršečnosti) bolnike pri tem novem omamljenju nič več ne nadlegujejo.

Drugi uspeh je v tem, da bolnika odslej lahko že pred operacijsko sobo omamimo in ne šele na operacijski mizi, kakor so morali dosihmal. To je zelo važno, kajti doslej je bil strah pred operacijo zelo važna duševna okoliščina, ki je zdravnike samo ovi-

rala. Ze več ur pred operacijo zdaj bolnika omamijo s skopolaminom in podobnimi mamili; pod njihovim vplivom ne občuti bolnik nikakršnega strahu več pred operacijo in se nič več ne zaveda nevarnosti, ki se vanjo podaja. Ta način omamljanja je zdaj že tako zanesljiv, da ga lahko skoraj zmerom uporabljamo.

Tretji uspeh kirurgije je pa izpolnitve krvnega prenosa, ki ni zdaj za zdravnike nikakršen problem več in ga lahko odsilhmal izvrševajo brez sleherne nevarnosti. A ne samo to; dosegli so celo umetno imuniziranje; bolniku vbrizgajo kri človeka, ki je za nekatero boleznijo imun (neobčutljiv), in tako postane zanje imun tudi tisti, ki dobi takšno kri. To imunost lahko zdravniki poljubno dozirajo,

Tekma v oboroževanju

(n) Ko je angleška vlada zvedela, da grade v Italiji nov tip drednote, dolgega 500 metrov, je takoj naročila svoji admiraliteti: »Zgradite drednot, dolg pet kilometrov!«

Ko je to zvedela nemška vlada, je zapovedala svoji admiraliteti: »Gradite drednote, dolge po petdeset kilometrov!«

Ko je zvedela za ta sklep ameriška vlada, je zapovedala svoji admiraliteti: »Gradite drednote, dolge po pet sto kilometrov!«

Na to odredbo je odgovoril japonski mikado z odredbo svoji admiraliteti: »Zgradite drednote, dolge po pet tisoč kilometrov.«

Ko je to slišal Stalin, se je zgrozil in je odredil svoji admiraliteti: »Gradite drednote, dolge po petdeset tisoč kilometrov!«

In ko je to slišal modri Čangkačjek, je naročil svojim podanikom: »Kopljite ocean, širok sto tisoč kilometrov!«

Šele ob tej kitajski modrosti je tekmece postalo sram.

Poseben razred za nadarjeno mladino

Prihodnje šolsko leto bodo na praški obrtni šoli v Smichowu skušali uresničiti in preizkusiti kaj nenavadnega načrta. Gre za ustanovitev tako imenovanega »izbranega razreda«, ki bodo sprejeli vanj samo nadpovprečno nadarjene učence. Ti izbrani dijaki se bodo morali učiti po posebnem učnem načrtu, zato bodo pa po maturi lahko takoj nastopili odgovornostne službe v industriji in trgovini.

Avtor tega novega načrta namreč trdi, da je sedanji učni načrt primeren samo za povprečno nadarjene dijake, medtem ko se izredno nadarjeni učenci pri tej vrsti pouka samo dolgočasijo. (»Weltblick«, Zlín)

Vljudna pošta

V angleškem tedniku »Manchester-Guardian-Weekly« beremo: Pred kratkim je naš list prejel pismo, ki je prišlo iz Transvaala. Na ovoju je bila samo znamka za 1 penny, vendar pa pošta ni zahtevala kazenskega porta, ampak je na ovitek samo nalepila listek, ki je bilo na njem natisnjeno:

»Pismo je premalo frankirano; zdaj o božičnih praznikih pa izjemno ne zahtevamo plačila kazenskega porta. Prosimo, sporočite pošiljalcu tega pisma, naj se informira zastran poštne.«

Zdi se, da je bila ta obzirnost res čisto v duhu božičnih praznikov, in da je v uvaževanja vrednem nasprotju z nepotrebnimi barbarskimi in ciničnimi navadami naših davčnih izterjevalcev, ki že pred Božičem razpošiljajo denarne terjatve, čeprav nimajo do njih plačila vse do 1. januarja niti pravice!

Zal pa dobrotni božični duh južnoafriških poštних oblasti v našem primeru ni bil na mestu; v pismu, ki je njegov pošiljalec tako srečno ušel plačilu kazni, ni bilo namreč nikakršnega božičnega darila, in tudi ne božičnih čestitk, ampak samo neka pesem, in zraven še tako slaba, da ni bila zrela za tisk.

Filmski avtomat v Ameriki

(nPH) Newyork, februarja. V Ameriki so si spet nekaj novega izmislili: filmske avtomate. V dobrih starih časih ti je podoben avtomat za 10 centov pokazal 10 fotografij, danes, ko je že vse modernizirano, pa za isti denar vidiš kratek film: avtomat ti ga »vpripori« v sedmih minutah.

Pri najnovejših avtomatih si natankeš na ušesa tudi slušalke in tedaj gledaš in poslušaj pravi zvočni film. Baje gre to novo žito dobro v klasje in tako so filmske družbe sklenile, da bodo odsilhmal posvečale kratkim filmom in novim avtomatom več pozornosti kakor doslej.

Nastanek žvečilnega gumija

Čeprav na splošno pripisujejo Edvardu Harknessu, ki je pred kratkim umrl v Ohlu, star 76 let, da je udomačil žvečenje gumija med ameriški širšimi sloji, vendar ni bil on tisti, ki je prvi odkril užitek te prijetne razvade. Še preden je Kolumb odkril lepote Novega sveta, so že mehiški domačini žvečili neko vrsto gumija, ki je še danes bistvena sestavina vseh žvečilnih gumijev. V starih španskih poročilih čitamo, da so ti ljudje lahko ves dan marširali, ne da bi kaj jedli ali pili, samo da so imeli svoj gumij.

V Združenih državah so že pred dobrim stoletjem izdelovali gumi, ki so ga začinili s poprovo meto ali pa z vanilijo, a še leta 1885, je bila poraba žvečilnega gumija te vrste kaj neznamna. Šele Edvard Harkness in William Wrigley sta porabo žvečilnega gumija dvignila na več milijonov funtov na leto in sta žvečenje gumija udomačila tudi v Evropi. (»Everybody's Weekly«, London)

Inteligentno vprašanje

Požrešni črv

Neki črv si je izbral svoje domovanje v brošvirnih knjigah neke knjižnice. Za pregledanje vsakega lista potrebuje en dan. Danes je na 1. strani romana, ki ima 2 zvezka s skupaj 1200 stranmi. Kdaj se bo pregledal do strani 1200 drugega zvezka?

Kaj pišejo naši čitatelji

Spoštovani gospod urednik!

Ne bom Vam pela slavospevov, ki vem, da Vam kar dežujejo od vseh strani. Da mi je list zelo všeč, Vam dokazujem z vsakoletno točno plačano naročnino ter vsako leto z enim novim naročnikom, za kar je treba precej dobre volje in mnogo skladnih besed, kajti vsak izmed nas je že naročen na dva, tri ali pa še več listov...

R. M., Francija

gel ničesar, prav ničesar, vse do tlej, dokler ji ni nataknil poročnega prstana na roko. Če bi se z njo poročil možki, ki je za deset let mlajši od nje, bi si rekla, da bi se je kaj kmalu naveščala, kajti samo tisto ima svoj čar, kar je prepovedano. Ne verjamem, da bi imel kaj sreče pri njej.

Ervinovo čelo se je zmrčilo. Očitno se je le s težavo krotil. Čudno je pa bilo, da je imel stric, ki mu je resnico zmerom brezobzirno povedal v obraz, nad njim toliko moči, kakor je njegov lastni oče nikoli ni zmogel. Nad vsakim drugim bi se bil pošteno znesel, stricu je pa samo kratko in osorno odgovoril:

»V tej točki se ne razumeva, stric Evgen, in se nikoli ne bova. Upam, da mi boš za drugo točko dal časa za premislek.«

To reki je odšel, ne da bi doktorju kakor navadno stisnil roko. Eckard je z nagubanim čelom zrl za njim.

»Ravno zdaj se je moral zaplesti v te mreže!« je polglasno zamrmral. »Morebiti je kar sreča zanj, da mu zaradi zadolženega Rodensteina ne kaže drugega: tako vendarle upam, da se bo spametoval.«

Evgen Eckardu se je bil pri tistem nepričakovanim srečanju v Nici obudil spomin na nekaj, kar je ležalo že daleč v preteklosti, ne pa tudi v pozabljenosti. O Rihardu Brunoldu ni bil kajpak izvedel nič drugega ko to, da so ga obsodili in odgnali v pregnanstvo v Sibirijo. Vsi poskusi, da bi zvedel kaj več, so bili zaman. Nesrečnež je kratko in malo izginil iz vrst živečih, kakor toliko njegovih sotrpinov, čeprav je morebiti še zmerom živel. Toliko več je bil pa doktor izvedel od svojih petrograjskih znancev o poteku drugih dogodkov. Izvedel je, da se je Olga od Riharda ločila, da se je znova poročila, in nazadnje mu je prišlo na uho še to, da je glavni ravnatelj umrl. Da, da, lepa Olga Pavlova je naredila kariero, sijajno kariero!

Rodenstein, staro dedno posestvo Brankovov, je bilo eno izmed najlepših plemiških posestev daleč naokoli: bilo je prava graščina z lepo, starinsko stanovanjsko hišo, z velikim senčnim parkom in krasnim lovom. Lahko se je merila z vsemi graščinami v okolici in je bila že več ko sto let v rokah istega rodu. Zadnji rod je pa živel malo pregošposko in je zanemarjal domačo grudo. To se je kajpak moralo maščevati. Najprej so skrbi in težave prihajale počasi, potem pa vse hitreje in vse bolj grozeče. Rodenstein je bil spočetka le malo zadolžen, polje je pa do vratu zasel v dolgove in nazadnje je prišlo tako daleč, da bi Brankovovim pri morebitni dražbi ne ostalo od njihovega premoženja prav nič.

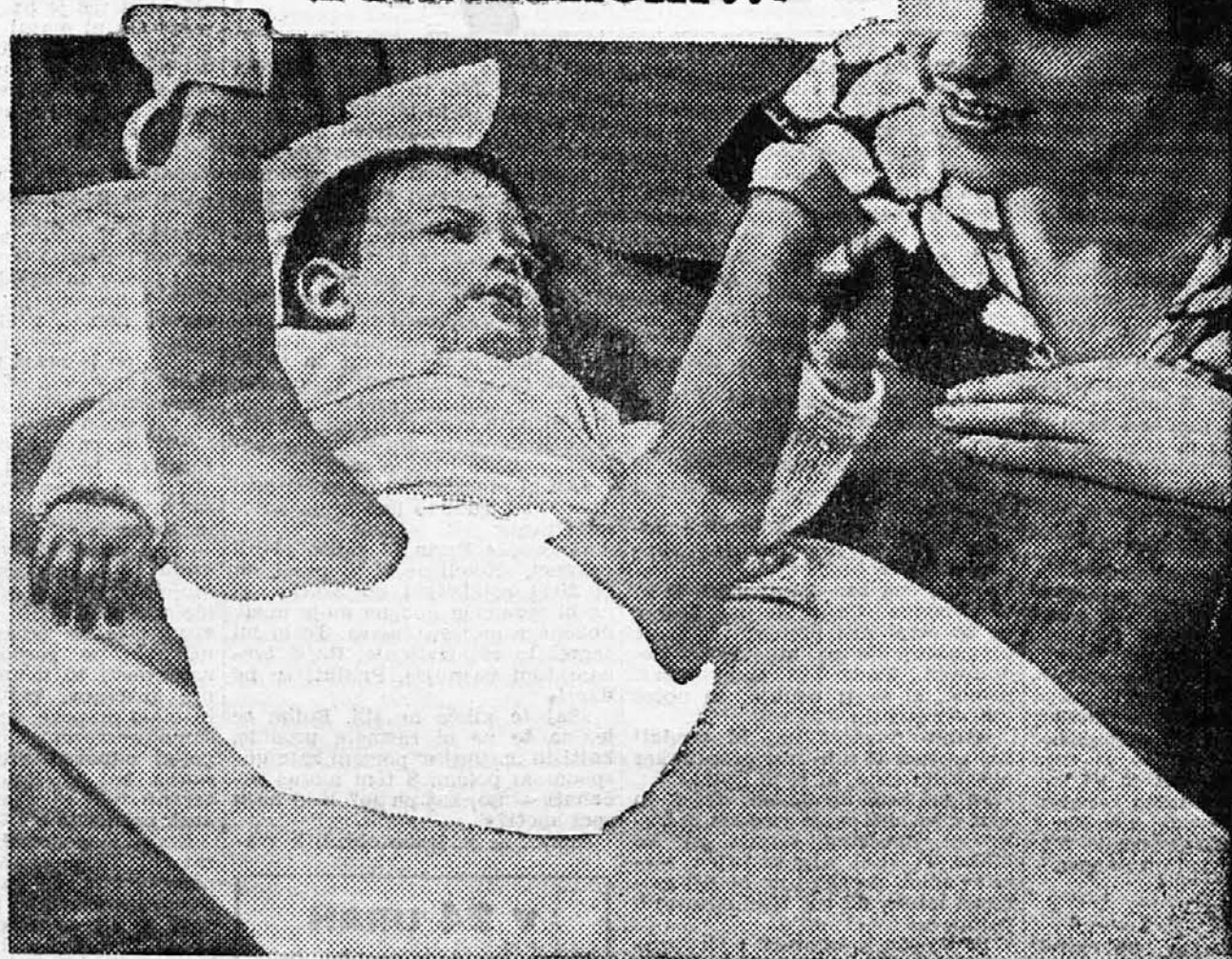
Seveda je to vedelo le malo ljudi. Ervinov oče je na splošno veljal za bogataša, sam se pa najbrže ni dovolj zavedal resnosti svojega položaja. Imel je pač navado, da je rad skrbi odrival proč in se zanašal na bodočnost. Njegov sin in Dankmarjeva dedična se bosta nekoč poročila; to je bilo že zdavnaj sklenjeno. In potem bo zadeva enkrat za vselej urejena. Samo čakati je bilo še treba, da dekletce doraste.

Približno tri ure vstran od Rodensteina sta bila Reineck in Elmsdorf, obe graščini njihovih sorodnikov. Čeprav je imela vajeji v rokah sedemdesetletna ženska, je vladal tak red, da ga niti možki v najlepših letih ne bi mogli lepšega ustvariti. Vdova Dankmarjeva, rojena Brankow, je uživala velik ugled ne samo pri svoji služinčadi in pri kmetih, ampak tudi pri vseh okoliških graščakih.

Dankmarjeva družina je že od nekdanj stanovala v Reinecku, ki je bil večji od Elmsdorfa. Zelo prostorna stanovanjska hiša z visoko opečno streho in s širokimi stopnicami, držečimi na dvorišče, je naredila sicer mogočen, zraven pa nekam suhoparen vtis. Bila je še zmerom takšna, kakor v starih časih, ko so jo zgradili. Olepšali je niso bili ne s prezidavo ne z nasadi in tudi notranja oprava je zbujala vtis zgolj imovite meščanske hiše.

Velika in svetla stanovanjska soba je bila v pritličju in je gledala na dvorišče. Opremljena je bila s staromodnim pohištvo iz mahagonija, ki ga je gospa Dankmarjeva prinesla s seboj pred petdesetimi leti, ko se je poročila. Leseno in neprijazno je v suhoparnem redu stalo ob stenah, ki so na njih visele rodbinske slike iz starih in novih časov. Drugače pa ni bilo nikjer nobene umetniške slike, nikjer ni bilo cvetja na oknih, sploh nikjer nobenega ljubkega malenkostnega okraska, ki naredi sobo šele prav domačo in prijetno. Vse je bilo samo praktično, trpežno in dobro — in nič več. Suhoparnost, ki je vladala prav povsod na graščini, je dihala tudi iz te

Pleničke je prala - seveda - z Radionom...

toda kako sivkasta je blazina, ki ni bila oprana z Radionom!

Zato je sklenila: v bodoče bom prala vse svoje perilo z Radionom, ker ljubim bleščečo belo, zdravo perilo! Pri kuhanju z Radionom se razvijajo milijoni kisikovih mehurčkov, kateri skupno z milnico prodirajo skozi tkanino, ki jo temeljito operajo. Tako postane perilo bleščeče belo in se muže od daleč pozna, da je bilo oprano z Radionom.

Schichtov

RADION varuje perilo

sobe, čeprav sta v njej prebivali dve ženski.

Gospa Dankmarjeva je sedela na svojem navadnem prostoru v velikem naslanjaču; sedela je pokonci in vzravnanu. Obraz je imela ves zguban in zgrbančen, saj je imela sedemdeset let, a pod snežnobelimi lasmi so ji oči sijale še jasno in ostro in kljub rani jutranji uri je bila stara dama že čisto obličena. Govorila je z nadzornikom, ki jo je spoštljivo poslušal; kratko in jedrnatu mu je dajala navodila, in ničesar ni spregledala in ne pozabila.

Pri oknu je sedela njena nečakinja z gospodinjsko knjigo v rokah in nekaj vpisovala. Hana Dankmarjeva je bila »še dokaj ljubko deklet«, kakor je o njej rekel njen menjenji ji ženini; vsaj svežosti in ljubkosti njenih osemnajstih let ji nihče ni mogel odreči. Bila je vitko deklet in njena rožnata barva je izdajala cvetoče zdravje. Vendar je bilo v njenem obrazu nekaj nenavadno tihega in nebržnega. Svetlorjavne lase si je spredaj čisto gladko česala, zadaj jih je pa zvila in pripela v kite. V svetlih, zlatorjavih očeh je bilo prav tako nekaj tihega in hladnega. O veselih mladosti in veselju ni bilo v njih niti sledu. V svoji domači obleki iz lahkega a zelo preprostega poletnega blaga, ki je bila bolj praktična kakor lepa, gospodična Dankmarjeva ni naredila vtisa mlade dame, ki so jo povsod poznali kot dedično velikega premoženja. Prej bi jo človek imel za mlado družabnico ali gospodinjsko pomočnico.

Stara gospa je odsvolila nadzornika, se obrnila k svoji nečakinja in jo vprašala:

»Ali je račun z mlekom v redu? Nekam dolgo mi že računaš in vpisuješ.«

»Da, babica, v redu je. Samo ena postavka je bila napačno vključena, a sem morala napako šele poiskati. Zdaj je pa vse v redu.«

»Vse v redu?« je vprašala. »Ali je račun z mlekom v redu? Nekam dolgo mi že računaš in vpisuješ.«

»Da, babica, v redu je. Samo ena postavka je bila napačno vključena, a sem morala napako šele poiskati. Zdaj je pa vse v redu.«

Radio Ljubljana od 24. II. do 2. III. 1938.

ČETRTEK, 24. FEBRUARJA

12.00: Plošče ■ 12.45: Poročila ■ 13.00: Napovedi ■ 13.20: Koncert Radijskega orkestra ■ 14.00: Napovedi ■ 18.00: Trio pihal ■ 18.40: Slovenska za Slovence ■ 19.00: Napovedi, poročila ■ 19.30: Nac. ura ■ 19.50: Zanimivosti ■ 20.00: Kako je Peregrin Pajek praznoval debeli četrtak ■ 22.00: Napovedi, poročila ■ 22.15: Esperantska oddaja ■ Konec ob 23.15 uri.

PETEK, 25. FEBRUARJA

11.00: Šolska ura ■ 12.00: Plošče ■ 12.45: Poročila ■ 13.00: Napovedi ■ 13.20: Koncertni plesi ■ 14.00: Napovedi ■ 18.00: Ženska ura ■ 18.20: Plošče ■ 18.40: Francosčina ■ 19.00: Napovedi, poročila ■ 19.30: Nac. ura ■ 19.50: Zanimivosti ■ 20.00: Narodni napevi ■ 20.50: Plošče ■ 21.00: Rondo — III. ura ■ 22.00: Napovedi, poročila ■ 22.30: Angleške plošče ■ Konec ob 23. uri.

SOBOTA, 26. FEBRUARJA

12.00: Plošče ■ 12.45: Poročila ■ 13.00: Napovedi ■ 13.20: Plošče ■ 14.00: Napovedi ■ 17.00: Radijski orkester ■ 17.40: Propagandna ura za mednar. gimnastično prireditve ■ 18.00: Magistrov trio ■ 18.40: Ureditev hudournikov ■ 19.00: Napovedi, poročila ■ 19.30: Nac. ura ■ 19.50: Pregled sporeda ■ 20.00: O zunanji politiki ■ 20.30: Lumpacij Vagabund ■ 22.00: Napovedi, poročila ■ 22.15: Koncert Radijskega orkestra ■ Konec ob 23. uri.

NEDELJA, 27. FEBRUARJA

8.00: Vesel nedeljski pozdrav ■ 9.00: Napovedi, poročila ■ 9.15: Plošče ■ 10.00: Verski govor ■ 11.00: Otroška ura ■ 11.30: Nastop učencev Rudolfa Pilha ■ 13.00: Napovedi, obvestila ■ 13.15: Koncert Radijskega orkestra ■ 16.00: Plošče po željah ■

17.00: Kmetijska ura ■ 17.30: Spevigrada »Srce in denar« ■ 19.00: Napovedi, poročila ■ 19.30: Nac. ura ■ 19.50: Slovenska ura ■ 20.30: Veseli napevi ■ 22.00: Napovedi, poročila ■ 22.15: Plošče ■ Konec ob 23. uri.

PONEDELJEK, 28. FEBRUARJA

12.00: Plošče ■ 12.45: Poročila ■ 13.00: Napovedi ■ 13.20: Plošče ■ 14.00: Napovedi ■ 18.00: Zdravstvena ura ■ 18.20: Plošče ■ 18.40: Kulturna kronika ■ 19.00: Napovedi, poročila ■ 19.30: Nac. ura ■ 19.50: Zanimivosti ■ 20.00: Operetni odlomki ■ 22.00: Napovedi, poročila ■ 22.15: Šramel kvartet učiteljskih abiturientov ■ Konec ob 23. uri.

TOREK, 1. MARCA

11.00: Šolska ura ■ 12.00: Zakaj veseli bi ne peli ■ 12.45: Poročila ■ 13.00: Napovedi ■ 13.20: Šramel kvartet ■ 14.00: Napovedi ■ 18.00: Magistrov trio ■ 18.40: Narodnostna vzgoja ■ 19.00: Napovedi, poročila ■ 19.30: Nac. ura ■ 19.50: Zabavni zvočni tednik ■ 20.00: Direndaj na pustni torek ■ 22.00: Napovedi, poročila ■ 22.15: Koncert Radijskega orkestra in Citraški trio »Vesnac« ■ Konec ob 24. uri.

SREDA, 2. MARCA

12.00: Radijski šramel ■ 12.45: Poročila ■ 13.00: Napovedi ■ 13.20: Plošče ■ 18.00: Mladinska ura ■ 18.40: Zgodovina gorenskih mest ■ 19.00: Napovedi, poročila ■ 19.30: Nac. ura ■ 19.50: Šah ■ 20.00: Slehernik ■ 21.30: Polnočna revija ■ 22.00: Napovedi, poročila ■ 22.15: Koncert Radijskega orkestra ■ Konec ob 23. uri.

Vsled ogromne zalogo

„Hubertus“ plaščev, zimskih sukenj, oblek, perila i. t. d. **Odprodajamo vsa oblačila s 15 do 20% popustom.**

Presker
Ljubljana, Sv. Petra c. 14

MALI OGLASI

OTROSKI VOZIČEK globok, eleganten, dobro ohranjen prodam. Naslov pove uprava »Družinski tednik«.

AKO VPLAČUJETE po din 20/- tedensko, vam izplačamo v petih letih din 6.000/- . Informacije daje: Klančnik, Stražišče 292.

ŠIVALNI STROJI

požreznjeni, z okroglim čolničkom, novi, malo rabljeni. Tudi na obroke. Stari stroji se jemljejo v račun.

Nova trgovina
Tyrševa (Dunajska 36)

FR. P. ZAJEC

IZPRAŠAN OPTIK IN URAR
LJUBLJANA - STARI TRG 9

Velika izbira vrstovrstnih naočnikov, povečevalnih stebel, daljnogledov, toplomerov, barometrov, barometrometrov, hygrometrov itd. — Raznovrstne ure, zlatinice in srebrnina. — Ceniki brezplačno!

Trta,

vse ameriške korenčke, veltanica Prvi jugoslovanski loznjaci — Daruvar. Zahtevajte cenike.